

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
 INLICHTINGDIENST } TELEFOON 4519.

KOLONIAAL

ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST“:
 TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
 Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

The Empire Typewriter

: A. E. LEO, :
 Beeklaan 279 Den Haag.

No. I fl. 180.—

No. II fl. 225.—

INHOUD: Koloniaal Arbeids- en Informatie-Bureau „Oost en West“. — Semarangse Brieven. — Uit de Oost-Ind. Mail. — Suriname. — Curaçao. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Ind. Litteratuur-overzicht. — Leestafels. — Naamlijst van nieuw toegetreden leden. — Mededeelingen. — Officieele Berichten.

Koloniaal Arbeids- en Informatie-Bureau „Oost en West“.

Bij het bureau zijn de navolgende sollicitanten naar betrekkingen in Oost- of West-Indië ingeschreven:

- 3 werktuigkundige ingenieurs,
- 2 electro-technische ingenieurs,
- 2 technici,
- 4 opzichters bij de spoorwegen,
- 5 machinisten (gediplomeerd),
- 10 bouwkundigen (niet gediplomeerd),
- 2 stuurlieden groote vaart (gediplomeerd),
- 2 boekhouders (gediplomeerd),
- 20 handels- en kantooemployés,
- 10 correspondenten in vreemde talen (w.o. gediplomeerd),
- 7 handelsreizigers,
- 13 winkelbedienden,
- 10 aspirant-employés bij de cultures.

De wd. Directeur,
 E. F. GROOSS.

Semarangse Brieven.

V.

In dezen brief, geachte Redactie, hoop ik U te overtuigen van mijn belangstelling in de Indische kunst, in het bijzonder de Indische kunstnijverheid, en dat dan ook nu uitsluitend dit onderwerp bespreken.*) Verwacht van mij geen ophemeling quand-même van al wat Indisch is, een bewondering, die veelal het gevolg is van een zekere mode, of als bewijs moet dienen om aan te tonen hoe goed men het toch wel met den inlander meent. Vooral in Indië, waar de beoefening van de kunst pas in haar allereerste stadium verkeert en iedereen zich in zake kunst gelijkberechtigt acht, is het zoo gemakkelijk om als gezaghebbend beoordeelaar op te treden. Ge kunt nu zooveel bliken van wansmaak geven als ge wilt, uw invloed op de Indische kunstontwikkeling moge nóg zo overrechtich en verderfelijk zijn, als ge maar veel inlandische woorden gebruikt en precies weet te zeggen hoe ieder stukje onbeholpen gereedschap in het maleisch of javaansch genoemd wordt, dan is dat voor de groote menigte van hoog tot laag voldoende om in U de man te zien. Ik zal

mij aan dergelijke goedkope kunstjes niet schuldig maken, maar zal daarentegen trachten het wezen van de Indische kunst iets meer te benaderen.

Daarvoor is in de eerste plaats noodig, dat men haar karakteristieke eigenschappen tracht op te sporen. Immers het feit alleen, dat een voorwerp vervaardigd is op Java of een der andere eilanden van dezen Archipel, stempelt het nog niet tot een voortbrengsel van Indische kunst.

Het is zeer moeilijk om na te gaan in hoeverre verschillende hier beoefende industrieën oorspronkelijk dan wel ingevoerd zijn. Hetzelfde is daarom vanzelf waar voor hier algemeen bekende versieringsmotieven. Voor de architectuur ligt de beslissing voor de hand. Wat op het gebied van monumentale bouwkunst hier is voortgebracht, is in materiaal en samenstelling zoo geheel verschillend van wat de inlander als woning bouwt, dat, ook zonder historische kennis, de gevolgtrekking kan worden gemaakt, dat wij hier te doen hebben met ingevoerde kunst. Het architectenbureau Cuypers en Hulswit te Batavia biedt in den laatsten tijd aan belangstellenden gratis een aflevering aan van „Het Indische huis, oud en nieuw“, door dat bureau en met hulp van verschillende medewerkers samengesteld. Het zou b.v. geheel in de lijn van dit tijdschrift liggen om eens na te gaan in hoeverre de bouwkunstige vormen in dezen archipel sui generis dan wel door de oude hindoe-architectuur beïnvloed zijn.

Ook de metaalbewerking mist oorspronkelijkheid, waarop waarschijnlijk alleen voor enkele wapens (pamorsmeedwerk) een uitzondering moet worden gemaakt. Een geheel eigen techniek, en daarmee een eigen kunstuiting, mag verwacht worden bij de textiel-industrie. De groote verscheidenheid van buigzaam materiaal (bamboe, rottan, enz.) leidt vanzelf tot vlechten en weven. De versieringsmotieven, die bij een eenvoudig weeftoestel kunnen uitgevoerd worden, bestaan uit den aard der zaak uit meetkunstige figuren.

Juist omdat die figuren zoo innig samenhangen met de gevolgde techniek zijn ze stijlvol. De Europeesche fabrikant bezit in de scheikunde een machtig hulpmiddel om een groote verscheidenheid van kleuren te bereiken. Vooral sedert de ontdekking van de aniline-kleurstoffen is dat aantal bijna onbeperkt. Hij laat zich daardoor dikwijls verleiden tot kleurcombinaties, die wel nieuw, maar niet mooi zijn. De inlandesche werkmans heeft slechts de keuze uit de kleuren, die de natuur hem aanbiedt. In de natuur nu heerscht altijd harmonie. De kleurcombinaties van primitieve volken zullen dus nagenoeg nooit de schrille effecten vertoonen van europeesch fabriekswerk.

Tot de zeer bijzondere technieken, die zich, merkwaardig genoeg, bijna uitsluitend tot de gebruikskunst richt, behoort het batikken. Zelfs hier echter bestaat twijfel of men met oorspronkelijk inlandesche kunst te doen heeft. Prof. Dr. Semper (der Stil) toch wil in het batikken een remniscens zien van een soort chineesch of japanssch stucco-werk, waaruit het lakwerk, met zijn eigenaardig licht-verheven ornament, als andere tak zich ontwikkelde.

Beschouwen wij de bekende, uit leder vervaardigde wajangfiguren: Het gelaat is steeds „en profil“ geteekend, het oog daarin echter „en face“. Het bovenlijf is eveneens „en face“ voorgesteld, terwijl de beenen daaronder achter elkander geplaatst zijn en voorgesteld als van ter zijde gezien. Volkomen hetzelfde (met uitzondering van de beenen) vinden wij bij de oude egyptische figuren, die de wanden van tempels, obeliskken en andere voorwerpen bedekken. Het zou niet moeilijk vallen om dergelijke voor-

beelden met talloze andere te vermeerderen om tot de conclusie te komen dat sedert lang de indische kunst oorspronkelijkheid mist, maar dat haar karakteristiek bepaald wordt door traditie.

Zoolang nu Indië vrijwel geïsoleerd bleef, was er weinig verandering in de kunst te bespeuren. Nu het echter langzamerhand uit zijn isolement ontwaakt en in het wereldverkeer begint opgenomen te worden, treden er ook allerlei nieuwe factoren op en doen zich nieuwe invloeden gelden. Die invloeden waren, het zij hier al dadelijk gezegd, niet altijd, of liever bijna nooit, gunstig. Ik zal eenige voorbeelden aanhalen om die bewering te staven:

Mij was een inlander bekend, die, met behulp van aan het eene uiteinde platgeslagen en geslepen grootere en kleinere draadnagels, heel typische wajang-figuurtjes in steen sneed, die dan als stempels konden dienst doen, nadat er in het benedenvlak eenige initialen waren aangebracht. Het materiaal, waaruit die poppetjes waren vervaardigd, bestond uit slijpsteen, ingevoerd door de firma Carl Schlieper. Hoe primitief ook, of wellicht juist tengevolge daarvan, waren die figuurtjes zuiver van stijl. De omzet werd zoo groot, dat deze beoefenaar van huisvlucht weldra twee helpers in zijn dienst had. Dat die eenvoudige desa-man inderdaad een kunstenaar was, moge uit het volgende blijken: Op raad van een zijner welmeenende europeesche vrienden had hij eens een bezoek gebracht aan Batavia en daar des avonds een circus bezocht, waar onder meer een Kangoeroe werd vertoond, die om zijn eigenaardigen bouw bijzonder zijn aandacht had getrokken. Teruggekeerd in zijn desa, vervaardigde hij in hoorn, ter hoogte van 1½ dM. ongeveer, een paar kangoeroes zoo onberispelijk van vorm en zoo juist van actie als door geen enkel europeesch kunstenaar zou kunnen worden verbeterd. Eén dezer figuurtjes bevond zich langen tijd in de permanente tentoonstelling van de Ned. Indische Vereeniging „Oost en West“ te Batavia, het andere kwam in het bezit van den heer C. den Hamer, toen inspecteur van het inlandsch onderwijs. Welnu, ook deze werkmans begon slecht werk te leveren, zette zijn wajangfiguren op voetstukjes van allerbanaalste vormen, die sterk deden denken aan duitsche galanterie-winkels. Om te onderzoeken op welke wijze die inlander tot dergelijke hoogst smakelooze vormen was gekomen, bezocht ik hem in zijn eenvoudige woning te Tji-Saat (bij Soekaboemi). Wat bleek nu: de heer Adspirant-controleur van S. had een blijk willen geven van zijn levendige belangstelling in de indische kunstnijverheid (dat was toen mode geworden) en had onzen inlandschen vriend een duitschen, geïllustreerden catalogus van de firma Führi en Co. te Soerabaja geschonken, met den raad daaruit nieuwe vormen en motieven te putten. De gedweeë inlander, hoog opziend tegen alles wat van de hooge hoogten van B.B. afdaalde, ontving dat geschenk natuurlijk met de noodige „semoehoens“ en was daarmee voorgoed voor de kunst verloren.

Europeesche dames, die van het batikken een bedrijf maken, die misschien vroeger een melkerij hadden of eten buitenshuis leverden, ontleenen gaarne haar versieringsmotieven aan een of ander prullig mode-blaadje. Wat de koperbewerking onder europeeschen invloed te zien geeft, is lomp en slordig van bewerking en smakeloos van vorm. Te dien aanzien valt de vergelijking met het oude drijfwerk al zeer bedroevend uit.

Zilveren thee-lepeltjes, waarvan de stelen, om toch maar „echt-indisch“ te zijn, als hoekige en hakige wajangfiguren bewerkt zijn, zondigen tegen den allereersten regel van

*) Wij zijn onzen Semarangse correspondent zeer dankbaar dat hij, in denzelfden geest als reeds zoo dikwijls in deze kolommen plaats vond, in het bijzonder de aandacht vestigt op de belangen der Indische kunstnijverheid, juist nu, dat de tijd meer en meer dringt, om eindelijk ook van gouvernementswege, doortastende maatregelen daarvoor te nemen.

Red.-Com.

Hoff. van H. M. de Koningin.

O. C. L. VOSVELD,

Opticiën - Instrumentmaker.

Korte Poten 42 - Tel. 3957 - Den Haag.

Hoff. van H. M. de Kon.-Moeder

stijlvolle versiering: dat n.l. geen ornament met het gebruik of het onderstelde gebruik van het voorwerp in strijd mag zijn. Naast heerlijk filigrain-werk uit Sumatra, dat van een werkelijk klassieke opvatting getuigde, zag ik een zilveren ceintuur-gesp, voorstellende Ardjoena in een auto!

De fraaie Palembangse meubelen met hun gouden ornament op rood en zwart gelakten ondergrond zijn geheel verdwenen.

Onwillekeurig dringt de vraag zich aan ons op: wat wel de oorzaak moge zijn van dat kennelijke verval? Het antwoord luidt in het kort als volgt: het begrip van stijl ontbreekt bij den inlander, of liever, niet bij hem als bij de meeste volken, die buiten de Westersche cultuur staan, niet bewust, maar intuïtief aanwezig. Het wordt daarom geheel verdrongen door de inmenging van Europeanen bij wie dit begrip ten eenenmale ontbreekt.

In een volgenden brief (deze zou anders te veel van uw plaatsruimte vergen) zullen wij een antwoord trachten te vinden op de vraag: Wat zal de toekomst zijn van de Ned.-Indische kunstnijverheid?

7 Juni 1914.

SI PANTÈK.

Uit de O. I. Mail.

De Ramp in Benkoelen.

De Indische bladen der jongste mail zijn vol berichten betreffende deze verschrikkelijke ramp. Zoo lezen wij o.a. volgend telegram in „De Javabode” van 28 Juni j.l.: „De aardbeving heeft totaal 20 dooden gemaakt onder Chinezen en Inlanders en 20 gewonden, w.o. 7 Europeanen; zij zijn niet ernstig gewond. De administrateur van den autodienst, de heer Bentuin, heeft een overarmbreuk.

Het hospitaal, de Europeesche school en de woning van den kantoorchef van den postdienst, benevens de Europeesche woonhuizen en de residentswoning zijn door een commissie uit de B. O. W. als onbewoonbaar geconstateerd. Bijna alle steenen landsgebouwen zijn ernstig beschadigd.

Houten gebouwen, de Hollandsch-Maleische school, de Inlandsche school en alle beschikbare gebouwtjes binnen de redoute van het fort Marlborough zijn ingericht voor tijdelijk logies van ambtenaren en ingezetenen.

Uit de bergstreken en van de ondernemingen te Redjang Lebong kwamen geen ongunstige berichten.

Aan de bruggen en wegen zijn, vooral in de kuststreken, vele beschadigingen toegebracht.

Het kustlicht te Poeloe Tikoes is niet beschadigd. De lichtwachterswoning is vernield.

De resident seinde gister:

Een rampzalige, urenlang durende wolkbreuk verergerde de vernieling binnen de beschadigde huizen en gebouwen.

De toestand der gewonden is bevredigend.”

Naar het blad vernam zou de gouverneur-generaal naar Benkoelen vertrekken.

Door den resident van Benkoelen is technische hulp gevraagd voor de herstelling van de groote bruggen om de verbroken communicatie weer in orde te brengen met het oog op het transport van en naar de mijnbouwmaatschappijen.

Ter voorziening in den onmiddellijken woningnood zal Maandag a.s. een halve compagnie genietroepen met de noodige materialen voor het oprichten van barakken naar Benkoelen worden gedirigeerd.

De nieuwe telegraafkabel is gebroken op een punt tusschen Padang en Benkoelen. Binnen een paar dagen zou de dienst den breuk hersteld hebben.

Een overval op Timor.

Telegram uit Koepang, 29 Juni:
„500 man der bevolking uit Lewingo in Oost-Flores overvielen 23 dezer een patrouille pradjoerits van elf man onder den detachements-commandant Marks.

De laatsten hielden den geheelen dag stand. Zij verloren evenwel vijf man, terwijl vijf (onder wie de commandant Marks) licht werden gewond.

's Nachts te 10 uur moesten zij evenwel aftrekken. De gesneuvelden moesten achtergelaten worden.

De lijken werden door de vijandige stam getijntjand.

27 dezer trokken vier groepen infanterie onder overste Bekerinh derwaarts. Bij een treffen sneuvelde de sergeant van den Berg, die naast den overste stond. Licht gewond werden twee fuseliers.

De bevolking is gevluht naar het gebergte.

De opening der Zuid-Sumatraspoor.

Naast de vorige treurige, deze heugelijke telegrammen: Tandjongkarang, 30 Juni.

Hedenmorgen half vier kwam de „Rumphius” in de Oosthaven aan.

Aan boord bevonden zich de heeren van der Houven van Oordt, vice-president van den raad van Indië, de legercommandant generaal Michielsens, vice-admiraal Pinke, de directeurs van justitie, financiën, en gouvernements-bedrijven, de president van de Javasche Bank mr. Zeilings, de hoofd-inspecteurs van de staatsspoor, van den postdienst en van de scheepvaart, de chef van het mijnwezen, de adviseur voor de buitenbezittingen, de president der kamer van koophandel mr. 's Jacob, de directeur der Paketvaart Koning, de president der Factorij, de hoofd-agent van de Handelsbank, de heer Von Faber, secretaris van het dep. van gouv. bedrijven en de vertegenwoordigers van verschillende Stoomvaartmaatschappijen, w. o. die der Rott. Lloyd en Nederland.

Met de „Orion” waren gisteravond aangekomen de G. G., de algemeene secretaris, de zoon van den heer Idenburg, de adjudanten Bouwmeester en Van Verre.

Deze waren de gasten van den resident.

Gisteravond werd een receptie gehouden van de ingezetenen.

Van morgen werd de G. G. op de „Rumphius” ontvangen, waar de hoofd-ingenieur Van der Waarden een uiteenzetting gaf van den aanleg.

Men heeft den oostkant van de natuurlijke baai genomen, aldus de heer Van der Waarden, omdat deze kant door een rif wordt beschermd en dieper is.

Het is drie en een half maal grooter dan het Priok bassin.

Na deze uiteenzetting werd de tocht naar Tandjongkarang ondernomen.

Onderweg werd gestopt om het grootsche viaduct bij Garoentang te bezichtigen.

Eindelijk victorie!

Naar we in de „P. B.” lezen, zal de H.B.S. te Bandoeng den 1sten Juli 1915 geopend worden. De Indische Regeering stelt voor dat jaar met 3 klassen te beginnen, wijl een natuur- en scheikundig laboratorium enz., benodigd voor het onderwijs in de 4e en 5e klasse niet tijdig gereed kan zijn.

Er wordt op druk bezook gerekend, zoodat dadelijk 3 parallelklassen der 1e en twee der 2e gevormd zullen worden, daarentegen één derde klasse.

Behalve een directeur zullen elf leeraren en eenig hulp-personeel in dienst gesteld worden.

Voor een en ander wordt ruim een halve ton op de begroting uitgetrokken.

Waar de Indische egeering dit voorstel heeft gedaan, doeb de pressie van Holland uitging, is op afstemming der begrotingspost door de Staten-Generaal niet te rekenen. De Burgerschool komt dus, juicht het blad.

Scholen voor voortgezet en uitgebreid lager onderwijs.

Naar de Javabode vernam, zal op 1 Juli a.s. op elk der plaatsen Batavia, Buitenzorg, Bandoeng, Djokjakarta, Soerakarta, Semarang, Malang, Madioen, Soerabaja, Padang, Medan en Makasser eene school voor voortgezet en uitgebreid lager onderwijs worden geopend.

Deze scholen — behalve die te Madioen en Makasser — strekken ter vervanging van de op genoemde plaatsen aan eene Europeesche eerste lagere school verbonden cursus van voortgezet onderwijs en uitgebreid lager onderwijs.

Voorts is de directeur van onderwijs en eeredienst gemachtigd, om, zoo noodig, met het onderwijs in een of meer vakken aan eene openbare school voor voortgezet en uitgebreid lager onderwijs te belasten een of meer onderwijzers(essen), werkzaam aan eene inrichting van openbaar onderwijs ter plaatse onder genot van eene toelage, berekend naar den maatstaf van f. 5 per maand voor elk lesuur 's weeks.

De daardoor openvallende lesuren aan laatstbedoelde inrichting(en) zullen zonder extra-belooning gegeven worden door een of meer door genoemden departementschef aan te wijzen onderwijzers(essen) aan de school van voortgezet en uitgebreid lager onderwijs. Wij vreezen, dat in de praktijk eene dergelijke aanwijzing tot moeilijkheden aanleiding zal geven, zij het ook dat de aan de laatstbedoelde scholen geplaatste onderwijzers en onderwijzeressen eene extra verhooging genieten van f. 100 's maands.

In de Javasche Crt. van Vrijdag is afgekondigd het Reglement op de openbare scholen van voortgezet en uitgebreid lager onderwijs.

Voor inlandsche woningen.

De Semarangse afdelingsbank maakt bekend, dat zij voor den bouw van inlandsche woningen en voor het verhuizen van inlanders naar gezondere streken aan inlanders gelden zal leenen tegen 12 procent.

Waterkrachten uit de rivieren in Borneo.

Aan den heer Th. J. Jacometti te Soerabaja is, naar aanleiding van zijn daartoe strekkend verzoek, te kennen gegeven, dat de regeering genegen is hem den voorrang te verleen voor het gebruik maken van de waterkrachten der Barito-, Mahakam-, Kajan- en groote en kleine Dajak-rivieren.

Die voorrang is toegekend voor den tijd van 3 achtereenvolgende jaren, gedurende welken termijn op gelijksoortige verzoeken van anderen geen beschikking zal worden genomen, alvorens de heer Jacometti in de gelegenheid zal zijn gesteld, om van zijn bedoelingen en den stand zijner verrichtingen ter zake nader te doen blijken.

Die voorrang geldt echter niet voor het gouvernement, dat zich heeft voorbehouden desgewenscht die waterkrachten inmiddels ten eigen nutte aan te wenden.

Voor de tentoonstelling te San Francisco.

In opdracht van de Paketvaart heeft de bekende fotograaf Kurkdjan uit Soerabaja een reis gemaakt om Celebes en van dit eiland en zijn bewoners schitterende fotografieën gemaakt. Het ligt in de bedoeling van deze foto's een album te maken, hetwelk op de tentoonstelling te San Francisco ter bezichtiging zal worden gesteld.

PERSONALIA.

D. F. W. van Rees.

De „Javabode” meldt:
Luidens van den Minister ontvangen telegrafisch bericht, is bij Koninklijk besluit aan den heer D. F. W.

De Haagsche Commissiebank

37-39 Prins Hendrikstraat - - - 's-Gravenhage

Effecten - Coupons - Beleenin-
Prolongatie - Deposito - Cheques

Safe-Inrichting

C.L. BOUCHER
WOONT
PAPESTRAT 11
SPECIALITEIT IN
AMERIKAANSCH KANTOOR
ARTIKELN - VULPENHOUDERS
BOEKBINDERIJ - BOEKDRUKKERIJ
STEMPELINRICHTING

C. J. WEGENAAR

ARTS.

Inwendige en Tropische Ziekten.

Spreekuur 1—2 uur 's nam.

Verhulststraat 47. :: Den Haag

TELEFOON 205.

Firma H. VAN BESOUW - BREDA

Ondergoederen naar maat voor
: Uitzetten : Dames
: Indische Uitrustingen : en
: Heeren

DEGELIJKE goederen uitmuntende boven
elke fabrieksconfectie. **Gegarandeerd!**

Vertegenwoordiger(ster) dagelijks te ontbieden.

Telegram-Adres: BESOUW, Breda. - Interc. Telef. 504.

Middelbare School v. Handel en Administratie

LAAN v. MEERDERVOORT 104 - 's-GRAVENHAGE.

EXTERNAAT en INTERNAAT.

AFD. A. **Bijzondere Middelbare Handelsschool** met als onderbouw eene H.B.S. met 3 j. cursus. Bij beschikking van Z. Exc. den Min. van Binnent. Zaken **gelijkgesteld** met de openbare handelsscholen te Amsterdam, Rotterdam, etc.

AFD. B. **Bijzondere Hoogere Burgerschool met 5-jarigen cursus.** Eveneens officieel als zoodanig erkend.

De 1e en 2e klasse van de beide richtingen vallen samen, zoodat over de keuze Handelsschool of H. B. S. 5-j. c. eerste beslist behoeft te worden na het afloopen der 2e klasse.

De school wordt ook door Meisjes bezocht.
Prospectus en inlichtingen bij den Directeur

F. TIJMSTRA.

Schill & Capadose
Hofstraat 17 's-Gravenhage

BANKIERS - KASSIERS.
ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS.
SAFE-DEPOSIT.
OPEN EN GESLOTEN BEWAARNEMING.
DEPOSITO's, PROLONGATIES.
CHANGE.
ASSURANTIE. LEVENSVZERKERING.

bank
en hage
es
ng
AR
ten.
Haag.
EDA
or
mes
eren
oven
erd!
eden.
504.
stratie
HAGE.
met als
s. Bij be-
nl. Zaken
cholen te
5-jarigen
erkend.
en samen-
e. C. eerst-
klasse-
TRA.
e
age
S.
NG.

Rees, op verzoek met ingang van 3 September 1914
vol ontslag verleend als vice-president van den raad
in Nederlandsch-Indië, onder dankbetuiging voor de
gedurige en trouwe diensten door hem aan den Lande
wezen en heeft het H. M. de Koningin voorts behaagd
na te bevorderen tot Commandeur in de Orde van den
Nederlandschen Leeuw.

Na ruim dertig jaren trouwen dienst vol toewijding aan
het land, legt de heer D. F. W. van Rees met September
zijn functie neder, welke hij van af April 1908 heeft
bekleed.

Zooals gezegd, ruim 30 jaren is de heer Van Rees in
dienst van zijn land geweest.

Op 19 November 1883 werd hij benoemd als aspirant-con-
sulteur. Den 15 April 1887 werd hij geplaatst als aspirant-
controleur op de algemeene secretarie, waar hij alle ran-
gen doorliep.

Zoo werd hij 17 Maart 1889 hoofdcommissie, Mei 1891
secretaris, in 1896 en na zijn verlof in 1900 gouver-
nements-secretaris. In Mei 1905 volgde zijn benoeming
tot algemeen secretaris, terwijl hij in 1908 lid werd van
den Raad van Indië.

Voskuilj.

Op 30 Juni jl. is te Batavia de in West Borneo gewond
maakte kapitein Voskuilj aangekomen. Zijn toestand was
gunstig volgens de Ind. bladen.

Mr. dr. Paulus.

De Javabode schrijft, dat de hoofdinspecteur van
den dienst der In- en Uitvoerrecht mr. dr. Paulus, die
samen met verlof in Europa vertoefde, spoedig den dienst
verlaten.

Mevrouw Melchior Treub.

Met de „Prins der Nederlanden” is Zaterdag 27 Juni jl.
Batavia aangekomen Mevr. Treub, weduwe van wijlen
den directeur van 's Lands Plantenhuis. Ze is rechtstreeks
naar Buitenzorg gegaan, waar haar oude herinneringen
leven.

Zij zou daar eenigen tijd vertoeven om daarna over
China en Japan naar Europa terug te keeren.

Mevrouw Top Naeff.

Mevrouw Top Naeff schreef aan de Javabode, dat
op 26 Juli a.s. met de „Oranje” in Batavia hoopt te komen.
Voor een korten tijd, om eens iets van Indië te zien.

Ik zou dan ook graag op de hoofdplaatsen een avond
spelen met voordracht uit mijn werk of litt. lezing, zooals
dat in Holland ook wel doe.

Rambaldo's borstbeeld.

De Soerabajasche bladen melden, dat op 3 Augustus,
den sterfdag van den luitenant ter zee Rambaldo, (die in
Soerabajasche met de ballon „Batavia” een doode-
val maakte), zijn borstbeeld aldaar plechtig onthuld
worden.

J. F. Sol. †

De heer J. F. Sol, beheerder van het land Tjomas, is
vandaag overleden. 's Avonds te voren met koorts naar
Buitenzorg gegaan, verergerde de ongesteldheid in den loop van
den nacht onrustbarend, met het gevolg, dat de heer Sol
den volgenden ochtend reeds was bezweken. Dokter Dijk-
ster constateerde bloedvergiftiging.

De begrafenis had onder enorme belangstelling plaats,
wat niet te verwonderen was, daar de overleden jonge man
een naam had in verschillende besturen. Veel bloemen en
kransen dekten de lijkst, terwijl een groot aantal vrien-
den en kennissen waren opgekomen om den doode de
laatste eer te bewijzen.

De mishandelingszaak.

Tegen den schuldige in de mishandelingszaak der dwang-
arbeiders in Midden-Sumatra, Kuiper, is zeven jaar tucht-
straf geëischt met aftrek van het preventief en de ge-
rechtskosten.

Door den officier van justitie en den verdediger werd
de chef van beklagde, de ingenieur Kwisthout, moreel
als hoofdschuldige gedoodverfd.

Suriname.

De berichten, die ons omtrent den te benoemen Inspec-
teur v. h. onderwijs uit Suriname bereiken, geven ons aan-
leiding nogmaals den Minister van Koloniën aan te raden
deze op zijn hoede te zijn en te waken voor de be-
langingen van het onderwijs in de kolonie. Het zou n.l.
voor dit onderwijs van onberekenbare schade zijn, wan-
neer van hier iemand werd uitgezonden van mindere be-
voegdheid dan de Nederlandsche onderwijzers, die reeds
in Suriname zijn, iemand die geen andere aanspraken kan
maken gelden, dan dat hij gaarne zijne positie wil ver-
betteren.

Mochten Bestuur en Regeering er op staan, dat de
nieuwe titularis van hier wordt uitgezonden, dan herhalen
wij ons in het nummer van 2 Juli gegeven advies om —
in verband met de geleidelijke omzetting van de Hendrik-
school te Paramaribo in een school voor middelbaar
onderwijs — iemand met universitaire opleiding of iemand
van het middelbaar onderwijs als inspecteur naar Suriname
te zenden. Besluit, van den anderen kant, de gouverneur
in Suriname zijne keus te doen, dan hopen wij, dat
Z. E. niet zal mistasten en geen invloeden zal laten gelden,
die met de belangen van het onderwijs niets uitstaan heb-
ben. Deze belangen moeten niet opgeofferd worden aan
den wensch om een bepaalde richting in het onderwijs,

een waan van den dag, door te drijven. Zijn onze berich-
ten juist, dan wijst de publieke opinie in Suriname den
man met de beste aanspraken aan. Baron van Asbeck is
in 1911 tot Gouverneur benoemd; naar het gerucht liep,
heeft hij zich verbonden er 5 jaren te blijven; over een
jaar maakt hij dus plaats voor een ander, maar de
inspecteur blijft. Dit bedenke Z. E. wel bij de keus van
een nieuwen inspecteur.

* * *

Aan het 15e jaarverslag van de ambachtsschool te Pa-
ramaribo (1 Nov. 1912—31 Oct. 1913) ontleenen wij het
volgende:

„Bedriegen ons de voortteeken niet, dan zal de om-
zetting van de Ambachtsschool in eene gouvernements-
instelling, in 1914 haar beslag kunnen krijgen.

Nadat het Bestuur van de Ambachtsschool zich tegen-
over het Bestuur van de Kolonie bereid had verklaard
in geval van omzetting der school in eene gouvernements-
instelling, de tegenwoordige inrichting met al hare baten
en lasten over te dragen aan het Koloniaal gouvernement,
is door Zijne Excellentie den Gouverneur aan de Koloniale
Staten mededeeling gedaan van de vermoedelijke kosten
die ten laste van de kolonie zullen moeten komen voor
de exploitatie van eene gouvernements-ambachtsschool.

Binnen niet langen tijd kan de uitzending van een des-
kundige uit Nederland worden tegemoet gezien ter reor-
ganisatie van het ambachtsonderwijs.

Moet het worden betreurd, dat het particulier initia-
tief door hetwelk de inrichting ± 15 jaar staande werd
gehouden — zij het ook met een ruime gouvernements-
bijdrage — niet bij machte is gebleken haar op den duur
tot bloei te brengen, erkend moet worden, dat bij eene
overname door het gouvernement, voor de school en
daarmede voor het ambacht in de kolonie beter tijden
zullen aanbreken. Chronisch geldgebrek, waarop reeds
zooveel wat de kolonie ten goede zou kunnen komen, is
afgestuit, was ook hier weer een beletsel om de ambacht-
school tot haar recht te doen komen.

Toch mogen de oprichters, en zij, die tijd en moeite
voor de bevordering van het ambachtsonderwijs hebben
veel gehad, met voldoening op hun werk terugzien. Menig
jongeling is het, dank zij het eindexamen van de Ambacht-
school, gelukt een behoorlijk bestaan te erlangen en veilig
mag worden aangenomen dat het ambachtsonderwijs, in
nieuwe banen geleid, meer en meer een bron van bestaan
zal worden voor zooveel, die thans bij gebrek aan des-
kundige leiding, brekebeenen blijven in hun vak.”

* * *

Aan „De West” van 30 Juni ontleenen wij de volgende
berichten:

„Naar wij vernemen zal de heer J. A. Dragten nog
eenigen tijd de functien van voorzitter der koloniale staten
vervullen. De heer I. da Costa zal eerst later beslissen of
hij aanblijft in de kolon. staten. Hopen wij, dat die be-
slissing spoedig gunstig moge uitvallen!”

* * *

„Gisterenmiddag heeft de eerste steenlegging plaats ge-
had van het roomsch katholieke ziekenhuis achter de ka-
thedraal aan de Gravenstraat. De plechtigheid geschiedde
door monseigneur Roosmalen, in tegenwoordigheid van
den gouverneur en verschillende genoodigden. De pers was
niet uitgenoodigd, wat bij plechtigheden van roomsch-
katholieke zijde nu gewoonte schijnt te worden.”

* * *

„De r. kath. missie heeft besloten een kantschool op
te richten. Aan het hoofd daarvan zal staan een soeur,
die in den Haag een cursus in kant kloppen heeft ge-
volgd. Voorloopig zal aan de Louisaschool een cursus
verbonden worden en later aan de meisjespatronaten.”

* * *

„In de „Paramaribo Times” lezen wij, dat door Carolus
Beck aan de Corantijn 258 gram goud is ontgonnen. Deze
vondst heeft de hoop verlevendigd in Nickerie om op
goudgebied vergoeding te vinden voor wat men op balata-
gebied verliest.”

* * *

Uit het „Algemeen Handelsblad” geknipt:
„Dezer dagen is aan de universiteit te Zürich cum laude
tot doctor in de filosofie bevorderd de heer Arend
d'Angremond, op een academisch proefschrift, getiteld:
„Parthenokarpie und Samenbildung bei Bananen”.

Dr. d'Angremond, een zoon van wijlen een der direc-
teuren der Surinaamsche Bank, had in 1904 te Wageningen
aan de Rijkslandbouwschool het diploma verkregen van
landbouwkundige. Spoedig daarna vertrok hij naar Suri-
name, waar hij als directeur eener plantage zich veel
moeite gaf voor de bacoën-cultuur in die kolonie. In
1911 begaf hij zich naar Zürich, waar hij zich onder lei-
ding van prof. dr. A. Ernst voorbereidde voor het ver-
krijgen van bovengenoemden doctorstitel.

Dr. d'Angremond is reeds naar Indië vertrokken, waar
hij, aangezocht door den directeur-generaal van landbouw
Lovinck, een rijksbetrekking gaat aanvaarden ten dienste
van den landbouw in Nederlandsch Oost-Indië.”

* * *

Over onze zettters hebben wij inderdaad niet te klagen,
maar bij het zetten van ons vorig nummer heeft een van
hen geslapen. Wij deelden n.l. mede hoe een Fransch-

Hillmer & Co.

Noordeinde 58. Tel. 1667

PIQUÉ HEMDEN
f 2.75, 13.50, 14.- 14.50.
Engelsche Hemden
steeds de nieuwste Dessins
van af f 2.50.
Rijke keuze DASSEN.
Gemaakte en Zelfbinders.

ROTTERDAM
BREDA

GESCHER & KEMPER

AMSTERDAM
ARNHEM

TAPIJTHANDEL
EN COMPLETE
MEUBILEERING

VLAMINGSTR: 22. DEN HAAG

Instituut „ALPINA”
GERSAU aan het Vierwaldstättermeer.

ONDERRICHT in alle Moderne Talen, zoowel elementaire
als hoofdvakken.
VOORBEREIDING voor Universiteit, Politechnicum, Han-
del en Landbouwkunde.
HEERLIJKE LIGGING, gezond Alpenklimaat. Zeer ge-
schikt voor herstel van zwakke schoolkinderen, of voor die-
genen, welke hunne vacantie in Zwitserland willen doorbrengen.
MATIGE PRIJZEN. Prima referentiën. Prospectus op aan-
vraag verkrijgbaar.

Directeur: PROF. VAN WIJK.

INSTITUUT „HAAGSCHE TEEKENCURSUS”

OPGERICHT 1906.

Gevestigd Galileistraat 2a. - Den Haag.

Opleiding L. O. en M. O. Teekenen.
Onderwijs in Etsen, Schilderen en Kunstnijverheid.
Spreekuur: Dinsdag 2—3 uur.
Directie: W. H. BIK.
J. VAANDRAGER.

Fotografie „EMPIRE”
Nieuwstraat 25 Den Haag

Wij alleen maken 12 Briefkaarten
à 60 cent
en geven daarbij geheel koste-
loos een Vergrooting Cadeau.

Let op het adres: Nieuwstraat 25, recht over de Empire Bioscoop.

H. HESSELS & ZONEN,

Vos in Tuinstraat 4, Teleph. 2741.

CONFECTIE-SCHOEISEL
SPECIAAL VOOR Indische Voetentypen.

Valeriusstraat 44, Teleph. 3730.

Afdeling schoeisel op maat volgens wetenschappelijk systeem.
Meer dan 100 doktoren recomanderen ons schoeisel en
onze voetredresmiddelen.

G. J. EENINK.

In- en Verkoop van Antieke Meubelen.

Specialiteit in het vervaardigen van
IMITATIE-Antieke Meubelen.

Fabriek: DEN HAAG 5 Heerenstraat 5.
Huigenspark 16. Magazijn:
MEUBELMAKERIJ.

P. B. VAN MOORSEL & CO

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het geheel
of ged. installeren van woningen.

man, die den naam van het dier niet kende, uit Suriname een Christusvisch bestelde. Of de ontvanger van de bestelling begrepen zou hebben wat bedoeld werd, wanneer hij gelezen had wat de zetter er van gemaakt heeft, betwijfelen wij. Anders is dit met onze lezers; die zullen wel gesnapt hebben dat de bestelling luidde: „le poisson qui a le bon Dieu dans la tête.”

Curaçao.

Aan de „Curaçaosche Courant” van 26 Juni j.l. ontleen wij het volgende bericht:

„Met de „Estelle” zijn naar St. Eustatius vertrokken 22 arbeiders, hier aangeworven voor de „Cultuur Onderneming der Nederlandsche Antillen”, die in Nederland is opgericht hoofdzakelijk met het doel om op bovengemeld eiland op groote schaal katoen te verbouwen.

Directeuren der maatschappij zijn de heeren J. H. J. Hamelberg en A. G. Mörzer Bruyns; de heer Charles A. Wilde zal als administrateur op St. Eustatius optreden.”

De „Amigoe di Curaçao” schrijft omtrent deze nieuwe onderneming o.m.:

„Deze maatschappij heeft op St. Eustatius 200 H.A. grond in gereedheid laten brengen voor de katoencultuur. De heer Hamelberg is reeds vanaf begin Mei op St. Eustatius, terwijl de heer Wilde op het einde dezer maand aldaar verwacht wordt. Hierna zal de heer Hamelberg ook een bezoek brengen op Curaçao aan de sisalvelden der Eerste Sisal Maatschappij op Mount Pleasant.

„Met groote voldoening zien wij, dat Nederlandsche ondernemingen hare medewerking verlenen om onze eilanden economisch vooruit te helpen. Van harte hopen wij, dat haar pogen slage en binnen weinige jaren de sisal op Curaçao en de katoen op St. Eustatius tot zulk een bloei geraken, dat het voor een ieder duidelijk is, hoe Nederlandsch kapitaal werkelijk gediend heeft om de Kolonie verder te ontwikkelen. Dan zullen er wel meer liefhebbers volgen; maar de eer, begonnen te zijn en uit nationaal gevoel wat gewaagd te hebben, zal toekomen aan den heer Hamelberg en aan allen, die door hem opgewekt, vertrouwen hadden in de toekomst der kolonie. De heer Hamelberg zal bij het welslagen der sisal- en katoen-onderneming twee zijner levensidealen hebben bereikt.

„Uit „La Cruz” vernemen wij, dat voor de katoencultuur op St. Eustatius werkvolk gezocht wordt ook op onze Benedenwindsche eilanden. Vooral verheugt het ons, dat men het liefste geheele families van hier naar St. Eustatius wil overbrengen.

„Ook om deze reden hopen wij, dat de nieuwe onderneming slage. Het blijkt, dat zij goed is opgezet en iets meer tracht te bereiken, dan eigen financiële voordeelen. Flinkere betrouwbare werkkrachten brengen op St. Eustatius is een werk van algemeen belang voor onze kolonie.

„Niet zonder reden, zooals wij uit betrouwbare bron vernemen, interesseert zich H. M. de Koningin voor het nationaal streven dezer Maatschappij.”

* * *

Het verslag over 1913 der Mij. tot expl. van Curaçaoschen Haven- en Brugdienst meldt o. m.:

„De inkomsten der brug gedurende het jaar 1913 wijzen eene vermindering aan in tegenstelling met de voorafgaande jaren. Bedroegen de inkomsten in 1912, f 8258.17, in 1913 wijzen ze slechts f 7904.74 aan, dus een nadeelig verschil van f 353.43.

Daar het gouvernement en ook particulieren druk bezig zijn de haven en andere daarmede in verband staande werken te verbeteren en uit te breiden, mag op goede gronden verwacht worden, dat met de opening van het Panama-kanaal, de haven van Curaçao door grooter aantal en grooter passagiers- en laadbooten zal worden bezocht, wat van veel invloed is op de inkomsten der brug.

* * *

Het jaarverslag over 1913 van het Algemeen Nederlandsch Verbond luidt betreffende de Groep Nederlandsche Antillen o.m.:

„Deze Groep kan tot een voorbeeld gesteld worden, want zij blijft in haar bescheiden gebied nuttig werkzaam. Er is daar dan ook altijd een goede kern geweest. Door studiebeurzen, uitgelooft aan jongelieden van de Antillen, bevordert de Groep de studie in het algemeen en die van het Nederlandsch in het bijzonder. In 1913 werden aan vier jongelieden studiebeurzen toegekend. Drie er van studeeren in Nederland.

Het Groepsbestuur stichtte van het aanzienlijk overschot (f 18550.30) der inzameling voor de noodlijdenden op de eilanden, in 1912 door het A. N. V. en O. en W. gehouden, een vast „Ondersteuningsfonds Nederlandsche Antillen”.

Het doel dezer stichting is om ingeval er tengevolge van langdurige droogte, mislukking van den oogst of andere bijzondere omstandigheden groot gebrek onder de bevolking heerscht, na gepleegd overleg met den Gouverneur en het bestuur van de Groep Nederlandsche Antillen, uit de gekweekte rente en zoo noodig uit het kapitaal uitkeeringen te doen aan de noodlijdenden.

* * *

„De Wekker” van 27 Juni j.l. schrijft:

„Met het s.s. „Oranje-Nassau” is alhier aangekomen de heer H. L. Bierman, de nieuwbenoemde commandant der troepen en van het garnizoen, met zijn echtgenoot.

Met dezelfde boot zijn vertrokken de heer Elias H. Cheney, de afgetreden Consul van N.-Amerika, met zijn echtgenoot, naar New-York, en de heer C. F. van Baak, voorganger van den heer Bierman, met echtgenoot en dochter, over New York naar Nederland. De militairen van het garnizoen verliezen in den kapitein van Baak een humanen chef, wien hun belangen ten zeerste ter harte gingen. De nieuwe kapitein moge — zooals men reden heeft om te verwachten — blijken; hun eveneens een goed hart toe te dragen!

Hopen wij, den heer Cheney wederom in ons midden te zullen zien, om, volgens zijn toezegging, de wintermaanden hier in ons tropisch klimaat door te brengen.”

* * *

De „Amigoe” meldt:

Een maand voordat de Internationale-Wereldtentoonstelling te San Francisco wordt geopend, zal er ook een tentoonstelling gehouden worden te Panama. Deze zal geen internationale zijn, maar ook niet uitsluitend nationaal.

Een afzonderlijk paviljoen wordt ter beschikking gesteld voor de importeurs van elders, zoodat alle buitenlandse inzendingen daar zullen worden vereenigd.

De voorwaarden ter inzending kan men vernemen bij den heer Elias P. Delvalle, Consul van Panama alhier.

Indertijd is er een commissie benoemd ter voorbereiding van de Curaçaosche inzending naar San Francisco. Zou het nu ook aanbeveling verdienen eerst onze zending ten toon te stellen te Panama en later te San Francisco? zoo vraagt het blad. De onkosten zijn toch al gemaakt en nu kunnen we tweemaal exposeeren voor hetzelfde geld.

Daar er verschillende Curaçaöënaars te Panama wonen, kunnen ook particulieren, buiten de officiële commissie om, gemakkelijk hunne zendingen geplaatst krijgen. Onze goede vrienden te Panama zullen daar wel voor willen zorgen.”

* * *

In de bovenzaal der Sociëteit „De Gezelligheid” te Willemstad had een vergadering plaats van belangstellenden. De heer H. H. R. Chapman zat voor. Het doel dezer bijeenkomst was, eene naamlooze vereeniging op te richten tot exploitatie van een nieuwen schouwburg op Curaçao. Als kapitaal was reeds een bedrag van f 22.000 bijeen en nu wilde men dit verhoogen door uitgifte van aandelen a f 25. Ook rekende men op giften van de Curaçaöënaars in het buitenland, alsmede op de opbrengst eener loterij.

De heer Chapman verzocht verder aan de vergadering eene commissie te willen benoemen tot opstelling der statuten.

Bij acclamatie werden tot leden dezer Commissie benoemd de ontwerpers van het heele plan, die ook reeds vroeger bij de burgerij rondgingen voor giften en inschrijvingen.

Deze commissie bestaat uit de heeren: Mr. J. B. Gorsira, Prospero Bais, Martinus Boom, Manrique Capriles, H. H. R. Chapman, Charles A. Jones, E. H. L. Maduro en Elias M. Penso.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Een ernstige aanklacht.

„Ik meen” — schrijft Boemipoetra in de „Tjahaja Timoer” — dat in alle steden van Java door het gouvernement geneesheeren, Europeesche doktoren, geplaatst worden ten behoeve van alle ingezetenen, zonder onderscheid van rang of stand, afkomst of geboorte, in het belang dus van de volksgezondheid in het algemeen. Wordt een streek door een epidemie geteisterd, zooals nu in Malang het geval is, dan worden alle belangen, zoowel die van particulieren als van het Gouvernement, gevoelig getroffen. Het land verliest tal van menschenlevens, de belastinginkomsten gaan achteruit, landbouw, handel en industrie, alles lijdt er onder. De doktoren zijn er niet alleen om zieken te genezen, maar vooral ook om ziekten te voorkomen. Een geneesheer, *) die er op uit gezonden wordt, om den toestand te onderzoeken, moet zijn plicht weten te doen. Doet hij dit niet, dan moet hij ook op de een of andere wijze gestraft worden. De hoofden en ambtenaren moeten op hun beurt ziektegevallen en verschijnselen niet verzwijgen, maar dadelijk rapporteeren. De doktoren mogen dan ook geen onderscheid maken tusschen blank of bruin. In theorie is dit ook zoo, doch hoe is 't dikwijls in de praktijk? Maar al dadelijk moet ik zeggen, dat al maken de meeste doktoren ook geen onderscheid, er toch wel enkelen zijn, die in dezen hun plicht niet naar behooren nakomen. Ik zal u een paar voorbeelden opnoemen: Ie. Een mandoor van de posterijen had last van aambeien; maanden lang sukkelde hij er aan, zoodat hij dikwijls van zijn werk moest wegblijven. De kwaal werd erger, zoodat hij zich niet sterk genoeg meer voelde om zijn dienst naar behooren te doen. Hij ging naar een civiel geneesheer toe, om van dezen een certificaat te verzoeken, ten einde ontslag uit zijn betrekking wegens ziekte, aan te vragen. De dokter trok een gezicht, alsof hij er minder op gesteld was zieke Inlanders te behandelen. Slechts de tong moest worden uitgestoken en werd nagekeken. En zonder verder onderzoek,

*) Waar de schrijver niet bepaald van dokters djawa spreekt, bedoelt hij met alle andere geneesheeren en doktoren Europeesche medici.

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

LEIDEN - HOLLAND.

**Blikgroenten
Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams**

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

**Nog slechts enkele weken duurt
de buitengewone**

GROOTE OPRUIMING

..... in het

SCHOENENMAGAZIJN

**A. BONS, v/h F. J. Hübscher & Zonen
Piet Heinstr. 129 : Tel. Haag 6255**

P. DICKHOFF.

Kunsthandel - Spiegel- en Lijstenfabriek
ENCADREMENTEN.

Speciale bewerking voor de tropen.

86a PIET HEINSTR. 86a.

Telefoon 5676.

DEN HAAG.

THE BERLITZSCHOOL OF LANGUAGES

WELBEKEND - BU-ALLEN-DIE-MET-VERLOF-IN-NEDERLAND-VERTOEVEN

DEGELUK-ONDERWIS-IN

DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, SPAANSCH, ITALIAANSCH.

LET-OP-HET-JUISTE-ADRES-DER-ORIGINEELE-BERLITZSCHOOL

— OVER DE WAALSCH-KERK —

58^a NOORDEINDE NIET-BOVEN-KRUL TEL. 2234

HEINEKEN'S

Glazenwasscherij

STOOM JALOUZIEËN- EN ROLLUIKENFABRIEK

Fabriek van Geschilderde

: Gordijnen :

in meer dan 500 dessins

KLENUS Stofzuigmachine

Hof- en Rijksleveranciers

'S-GRAVENHAGE

Kettingstraat No. 6 - Telefoon 2478

's-Gravenhaagsche Manege,
Kazernestraat 46-48. - Telefoon 3065.

Oudst Etablissement.
1ste Klasse Rijonderwijs.

R. J. J. HIEMSTRA, Directeur.

de dokter: „Je bent nog sterk genoeg om te werken; kunt gaan”. De Mandoor was alles behalve ingenomen met deze wijze van onderzoeken en ging toen naar een dokter Djawa. Deze deed een nauwkeurig onderzoek naar den ziekte-toestand en gaf hem het verlangde certificaat, op een eed bij de aanvaarding van zijne bevestiging gedaan. De mandoor kreeg toen zijn eerste ontslag, wegens ziekte. 2e. Een andere Inlander had een buikkwaal, (niet de gewone buikpijn, die we met een naam van moeles bestempelen, wat een gevolg is van de ontwikkeling van gassen) ging naar den dokter en zijde, dat hij buikpijn had. Hij zeide: „Sakit peroet”, een gewone uitdrukking voor „buikpijn”, waarop de dokter hem onderzoek hem castorolie voorschreef. De patient greep wel, dat castorolie hem niet baten zou, daar de mandoor niets met moeilijke ontlasting te maken had. Hij ging toen ook naar een dokter Djawa, die eerst goed onderzoekte wat de oorzaak van de „Sakit peroet” was en daarna medicament en een streng diëet, maar geen castorolie voorschreef. 3e. Een derde Inlander ging naar een dokter voor een kwaal, die niets met „Sakit peroet” te maken had. Zonder nader onderzoek werd ook hem castorolie voorgeschreven. Deze, heel goed wetende wanneer al dan niet castorolie gebruiken moest, nam toen het voorgeschrevene niet in, doch behielp zich met Inlandsche medicijnen, gelukkig met een goed resultaat. 4e. Weer ander had last van zijn oogen; hij begon minder goed te zien en ging naar den dokter, die hem zeide: „je hebt een zeere oogen, maar ik zal je toch wel een oogwater geven, waarmee je je oogen goed moet uitwasschen. Nu heb ik de patiënt in een boekje van M. Sarban, inlandsch oogarts te Bandung, gelezen, dat in dergelijke gevallen oogwater niets geeft. Hij ging toen naar genoemden M. Sarban, die zijn oogen nauwkeurig onderzocht en een behandeling nam. 5e. De vrouw van een Inlandsch ambtenaar had een gezwel op het oog, dat, naar leeken oordeel, gesneden moest worden. De dokter zeide dan ook: „Ja, daar moet in gesneden worden, maar vandaag heb ik geen tijd, kom maar dan en dan terug.” Op den bevestigden dag kwam de vrouw terug, maar de dokter zeide: „Ik heb vandaag geen tijd, kom dan en dan terug”. Toen derde male ging zij op den aangezeven dag naar den dokter toe met denzelfden uitslag. Zij besloot toen niet meer naar deze kliniek doch naar het huis van een anderen dokter te gaan. Daar aangekomen zag zij tot haar schrik niet een anderen, maar denzelfden dokter, die haar tevoren reeds drie keeren onvrijwillig naar huis had gestuurd. Zij werd nu echter allerminzaamst ontvangen en stond geholpen, doch moest ook f 2.50 voor de visite betalen. Vier keeren is zij voor deze behandeling bij den dokter geweest, wat haar telkens f 2.50, dus 4 x f 2.50 = f 10 gekost heeft. Nu begrijpt ge, wat de dokter aanvankelijk bedoeld heeft met te zeggen: ik heb geen tijd; w.z. in de kliniek, want..... Hij schijnt een particulier geneesheer te zijn, die onder een zekere toelage ook in het stadsverband werkt en op deze manier het mes van twee kanten laat snijden. 6e. Een Inlandsch ambtenaar stakkelde aan twee kwalen en wilde zich nauwkeurig door den dokter laten onderzoeken. Hij noemde aanvankelijk slechts één zijner kwalen. Nadat de dokter hem onderzocht had, zeide hij: „Ik mankeer ook nog dat en dat. Wilt u mij daarop ook onderzoeken?” De dokter schudde 't hoofd en zeide: „Doe nu niet als een klein kind, dat tegelijk met allerlei kwalen voor den dag komt. Laat mij u eerst van deze eene kwaal genezen.” Dit gezegde van den dokter deed mij denken aan de woorden van een controleur B.B. die tot zijn magang, toen deze wegens ziekte niet op het kantoor was gekomen, zeide: „Als je ziek wilt zijn, wees dat dan op een Zondag.” Eigenaardig (anèh) niet waar? 7e. Van een schrijver weet ik, dat hij nog al dikwijls bij den dokter kwam, omdat hij werkelijk telkens ongewild was. Eens zeide de dokter tot hem: „Waarom zijt u toch zoo dikwijls ziek?” 8e. Er bestaat ook een dokter, die Inlanders alleen des ochtens behandelen wil; Europeanen kunnen 's ochtends en 's middags bij hem komen. Een Inlander, die 's middags komt, wordt met de volgende woorden afgescheept: „Gij weet toch wel, dat ik slechts 's ochtends mijn spreekuur voor Inlanders heb. Deze dokter laat dus duidelijk merken, dat hij onderscheid maakt tusschen blank en bruin. Dit zijn maar enkele staaltjes, om u te doen zien, dat de Inlander dikwijls niet veel lust gevoelt zich door een Europeeschen geneesheer te laten behandelen. En dan heet 't, dat wij in hen geen vertrouwen hebben! Zou het niet mogelijk zijn, dat dergelijke geneesheeren op de een of andere manier eens afdoende aan hunne verplichtingen herinnerd werden? „Mijnheer de redacteur”, zoo eindigt Boemipoetra, „mag ik u verzoeken een exemplaar van uw blad, waarin dit stuk is opgenomen, aan den Hoofd-Inspecteur van den geneeskundigen dienst te Weltevreden te zenden, opdat hij er kennis van moge nemen?” „Baik” (goed) is daarop het korte antwoord van den redacteur.**

WAT DE CHINEES VERTELT.

Chinezen en Europeanen tot den Islam bekeerd.

Een correspondent van de „Perniagan” schrijft uit Gorontalo, dat daar twee Inlandsche vereenigingen zijn, die niet precies hetzelfde willen, ja, waarvan de een tegenovergestelde van den ander bedoelt. De „D. I.”

*) Dit blad verschijnt drie keeren in de week te Malang. Drukkerij Kwee Khay Khee. Red. en Adm. K. H. K. Kwee. Redacteur R. Djojosoediro.

bijv. bestaat uit leden, die gaarne naar Mekka willen om van hunne zonden verlost te worden. De leden van de „S. B.” daarentegen zijn juist niet belust naar Mekka te gaan. Zij houden er meer van pret te maken en om van de geinde contributiën en andere gelden, welke in de kas vloeien, danspartijen te organiseren, waarop dan president en verdere bestuursleden met de daarbij geïnviteerde meisjes pret maken. De bruiloften onder de leden worden op royale wijze gevierd, zoo dat zij dikwijls een f 400 à f 500 kosten. De leden van de D. I. houden vast aan hunne Inlandsche gewoonten en gebruiken, moeten niets van de Europeesche kleederdracht hebben, doch zijn zeer gesteld op de kleeding der Arabieren, op het dragen van sandalen en den tulband. Kortom zij willen en doen anders dan de S. B.-leden, die de Europeesche gewoonten en niet altijd de beste daarvan, naapen.

Diezelfde correspondent schrijft verder: Hier is ook een Europeaan, die er een njai (huishoudster) op na houdt en zich nu heeft laten overhalen den Mohamedaanschen godsdienst te belijden en de besnijdenis te ondergaan. Alles wat bij hem op Christendom geleek, heeft hij langzamerhand afgelegd. Zijn Bijbel heeft voor de Koran plaats gemaakt. Die njai moet van vorstelijke afkomst zijn. Hare ouders, broers en zusters zijn allen reeds te Mekka geweest, zij alleen nog niet. Vermoedelijk zal zij nu met haar toean de bedevaart ondernemen. Ook onder de Chinezen zijn er in den laatsten tijd meer en meer, die „moealap” worden, d.i. tot den Islam overgaan. Zoo lezen wij in hetzelfde blad, dat hierover alles behalve over gesticht is. Binnen korten tijd moeten zich hiervan twee gevallen hebben voorgedaan: Te Bandung heeft een Chinees deswege den naam van Abdulrachman aangenomen. En nu heeft zich te Plèrèd (ook in de Preanger) een geval voorgedaan, waarvan iemand, die zich „Jongeling” teekent, het volgende schrijft:

Een Chinees van ongeveer 20 jaar met het uiterlijk van een totok, maar feitelijk een pranakan uit Buitenzorg, was eerst te Bandung, daarna te Plèrèd komen wonen. Hij was blijkbaar liever lui dan moe. Een goed bezoldigd baantje raakte hij kwijt. Na maanden kreeg hij weer een baantje in een Chineesche toko met minder salaris dan in de vorige betrekking. Nadat hij er een paar weken gewerkt had, bleef hij zonder reden weg en werd natuurlijk ontslagen. Wat ging er nu in dien man wel om? Gevoelde hij niets meer voor zijn landgenooten, voor zijn ouders en familieleden, en voor zijn oud geloof? Op zekeeren dag zag men hem naar de kampong Lienggoenoeng gaan, vergezeld van tal van Inlanders, om daar besneden te worden, zijn oud geloof af te schudden en openlijk tot den Islam over te gaan. Hij kreeg den naam van Abdoel Rohman. En groot was de blijdschap in de buurt, dat wederom een Chinees den Godsdienst van Mohamed had aangenomen. Hij kon verder op den steun van de Mahomedanen rekenen, als hij maar ijverig de „salaq” en de „sembajang” vervulde. De djak-kat, in den vorm van de noodige bossen padi, zou hem stellig verstrekt worden, als hij zich maar daarvoor bij den pangeloef op gaf. Groot is de teleurstelling en de droefheid onder de Chinezen over deze daad van hun jeugdigen landgenoot. Zij verdiepen zich in allerlei gissingen omtrent de redenen, die hem er toe geleid kunnen hebben. Is er soms de een of andere Mohamedaan, die hem graag tot schoonzoon wilde hebben? De tijd zal 't leeren, of hij met ware dan wel voorgewende gevoelens tot den Islam is overgegaan. Er zijn er, die de schuld er van geven aan zijn gewezen baas. Waarom hem niet in dienst gehouden, dan was hij niet uit armoede overgelopen, vragen zij zich af. Nu nog mooier, schrijft „Jongeling”, moet ge medelijden hebben met iemand, die niet werken wil. En wie kan 't beletten, als iemand tot een anderen godsdienst overgaat? Had de gewezen tauké (baas) dit ook al ten aanzien van Abdoel Rohman moeten voorkomen? De „Pantjaran Warta” maakte melding van een Europeaan te Koedoes, werkbaas bij het graven van een waterreservoir aldaar, die den Mohamedaanschen godsdienst en daarmee den naam van Abdoel Rachman heeft aangenomen. Ook 12 Chinezen hebben te dezer plaatse het Mohamedaansche geloof omhelsd.

De Inlandsche Politie.

Talrijk zijn de politiëoppassers te Meester Cornelis, schrijft de „Perniagan”, maar zij zijn geen cent waard. Hoor maar! Aan de fietsers is verboden aan den kant van den grooten weg te rijden, die uitsluitend voor voetgangers bestemd is. Dat gedeelte van den wegeertijds vol gaten en groote steenen, is nu in orde gemaakt en moet nu ook in orde gehouden worden. Vandaar dit verbod, dat op borden aan de wegen is kenbaar gemaakt en dat de oppassers moeten handhaven. Maar zij staan er als pilaren en doen niets tegen de overtreders. Laatst kwam er een heer op een fiets aangezet. „Mijnheer, u mag hier niet rijden”, zeide de pilaar. „Waarom niet”, vroeg de Blanda. „Omdat alleen menschen hierop mogen gaan” (de oppasser bedoelde voetgangers, maar zeide se bab ini ada djalan an orang). „Ben ik dan geen mensch”, zeide die heer, terwijl hij verder reed. Een anderen keer was het een opgeschoten knaap, die zonder licht op een fiets voorbijkwam. „Njo”, zeide de politieman heel beleefd, „de lantaarn van uw fiets is uitgegaan.” De jongen had in 't geheel geen lantaarn bij zich. De oppasser wist 't wel, maar wilde niets doen. Hij kende de Bataviaasche njootjes te goed en wist bij ondervinding, dat hij al heel gauw een pak slaag kon oploopen. Maar nu werd de jongen toch boos, omdat hij met „sinjo” werd aangesproken:

1ste Rotterdamse
Maatschappij van verzekering op het leven
 Oudehavenkade Nr. 1. Plan C, Rotterdam.
 Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.
Levensverzekering
 in elken vorm.
 Hoofdvertegenwoordigster voor Ned. Oost-Indië
 Firma COSTER VAN VOORHOUT & Co.
 te Soerabaja.

Gebroeders Domhoff

Hofkleermakers van Z. K. H. den Prins der Nederlanden.

's-Gravenhage

Rotterdam

Parkstraat 8.

Mosseltrap 5-6-7.

Heeren- en Dames-Kleermakerij.
 Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.
 Uniformen voor Zee- en Landmacht.
 Rij- en Automobielkleeding.
 Galakleeding en Ambtsgewaden.

Amsterdam

Nijmegen

Heerengracht 422.

Graafsche weg 9.

C. HOYNG,
 Spuistraat 20-22 Den Haag.

AMSTERDAM - UTRECHT.

Onze Geïllustreerde Catalogus is een
 uitstekende handleiding om zich op
 huishoudelijk gebied in te richten.

TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS
 VORKEN, MESSEN, GASOLINELAMPEN.

Prijscourant gratis.

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA”.
 Spuistraat 16 DEN HAAG Telefoon 3768.

Gunstig gelegen in het midden der stad.
 Lift — Electricch Licht — Centrale Verwarming.
 80 Kamers en Salons.

PLATS DU JOUR 50 CT — DINERS VAN f 1.50 EN HOOGER.
 Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG.
 gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE

DORDTSCHER BANK
 'S-GRAVENHAGE - KNEUTERDIJK 12-14
 behandelt alle Bankzaken.

M. F. BETZ,

HORLOGEMAKER. — GOUD- EN ZILVERSMID. — OPTICIEN.
 Prins Hendrikstraat 30a - Den Haag. - Tel. 3357.

Het aangewezen adres voor levering van accurate Uurwerken,
 tevens Reparatie-Inrichting.

GROOTE COLLECTIE REGULATORS, TRIO-GONG,
 WESTMINSTER HUF-GONG, ENZ. ENZ.

Verpakking voor Indië.

WISBRUN & LIFFMANN.
 Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.

DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELN.

zoo 32600 M. te winnen. Hiervan werd 3400 M. bestemd om een kinderkuis te Karibib in te richten. De sectie Dresden stelde voor die inrichting 20000 M. beschikbaar. De hospitalen in Z. W. Afrika ontvingen 12400 M. De sectie Lubeck zond voor Swakopmund en Gobabis ieder een boekje van 2000 deelen. In het afgelopen jaar werden 90 jonge meisjes in Z.W. Afrika geplaatst door bemiddeling van den bond. De vraag naar vrouw. dienstb. overtreft het aanbod. Toch wil de bond hiervoor zijn arbeidsveld uitbreiden, namelijk ook tot O. Afrika.

Tot nu toe betaalde de D. Kol. Ver. de overtochtsgelden, de Fr. b. wil dit voortaan voor zijn rekening nemen, de terugreis kwam ook nu reeds voor zijn rekening, als de vrouwen 3 jr. in de kolonie hadden doorgebracht.

Vereeniging en Bond zoeken naar middelen om tot nog nauwer samenwerking te komen, overtuigd zoo veel te kunnen bijdragen om het gezinsleven in de koloniën belangrijk te verbeteren en daardoor een hoog vaderlandsch belang te dienen en te bevorderen — al bestaat er in D. zelf, evenals elders, ook meidenood.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERAATUUR-OVERZICHT.

Besmette plaatsen en landstreken in Ned.-Indië.

Aan Bulletin 95-96 van den Bond van Geneesheeren in Ned.-Indië ontleenen we de navolgende lijst van plaatsen en landstreken, welke op 2 Juni 1914 besmet waren verklaard.

Plaats of Landstreek.	Gewest.	Ziekte.	Datum van ingang der besmetverklaring.
Malang, Penanggoengan, Senggoeroeh, Gondanglegi, Karanglo (met uitzondering van het gehucht Meling) districten in de afdeling Malang.	Pasoeroean	pest	5-4-1911
Tjoerèn (district).	"	"	9-4-1911
Toeloengagoeg (afdeelingshoofdplaats).	Kediri	"	6-2-1912
Kediri (hoofdplaats).	"	"	6-8-1912
Soerabaja (hoofdplaats).	Soerabaja	"	17-12-1912
Soerabaja (onderdistrictshoofdplaats).	Kediri	"	24-12-1912
Soerabaja (district).	"	"	31-12-1912
Madjoen (hoofdplaats).	Madjoen	"	3-2-1913
Soerabaja en Ngoedjang (desa's in de afdeling Toeloengagoeng).	Kediri	"	23-5-1913
Soerabaja en Banjakan (desa's in het district Moedjoro).	"	"	21-7-1913
Soerabaja (afd. hoofdplaats).	Madjoen	"	1-8-1913
Soerabaja (district).	"	"	16-8-1913
Soerabaja (district).	"	"	7-11-1913
Soerabaja (desa in het onderdistrict Babat).	Soerabaja	"	18-11-1913
Soerabaja (desa in de afdeling Siboiga).	Tapanoeli	polken	30-1-1914
Soerabaja (onderdistrict).	Soerabaja	pest	19-2-1914
Soerabaja (district).	Madjoen	"	4-3-1914
Soerabaja (hoofdplaats).	W. afd. Borneo	polken	25-3-1914
Soerabaja (onderdistrict).	Soerabaja	pest	25-3-1914
Soerabaja (onderdistrict).	"	"	23-4-1914
Soerabaja (kampong in de afdeling Moeraboengo).	Djambi	cholera	11-5-1914
Soerabaja (kampong in de onderafdeeling Simeloengoeng).	Oostkust v. Sumatra.	"	25-5-1914
Soerabaja, Boengkoelan, Menjail en Sangsit (desa's in het district Sawan) Koebotambahan en Belatoea (desa's in het district Koebotambahan) Soerabaja, Soewoeng Krobokan, Djengdalem, Pénarokan, Klotjing en Alasangkèr (desa's in het district Djengdalem van de afdeling Boengkoelan).	Bali en Lombok	"	26-5-1914
Soerabaja (district).	"	"	30-5-1914
Soerabaja (hoofdplaats).	Menado	"	30-5-1914

Nederlandsch Oost-Indië als productie- en handelsgebied.

Het Juli-Nr. van het Tijdschrift voor Economische Geographie bestaat in zijn geheel uit het slot der beschouwingen van Dr. H. Blink: Ned. Oost-Indië als productie- en handelsgebied. Een economisch-geographische studie van het heden en de ontwikkeling gedurende de laatste eeuw.

De schrijver geeft in dit gedeelte het vervolg van het hoofdstuk over cultures, producten en handel in landbouwproducten, om daarna de navolgende onderwerpen te behandelen: Veeteelt, Mijnbouw, Nijverheid, Ontwikkeling en betekenis van den handel, Verkeerswezen en verkeerspolitiek. Afbeeldingen, kaartjes en graphische voorstellingen verduidelijken den zeer belangrijken tekst.

Exportgids voor Nederland en Koloniën. Jaargang 1914.

Dit fraai geïllustreerde boekwerk *) bevat, naast tal van advertenties, heel wat wetenswaardigheden in verband met handel, nijverheid en cultures van Nederlandsch Oost- en West-Indië.

Een los ingelegd blaadje vermeldt het volgende:

„Amsterdam, Juli 1914.

De uitgever van de „Exportgids voor Nederland en Koloniën“ heeft de eer u hierbij een exemplaar van deze uitgave aan te bieden.

*) Vooral ook de reproductie van H. Vroom's schilderij het Rijksmuseum: „Terugkomst van de eerste reis der Hollanders naar Indië, onder Corn. Houtman“, trekt de aandacht.

De uitvoering en inhoud zullen zeer zeker uw belangstelling, en naar ik hoop uwe goedkeuring, wegdragen.

Het ligt in het voornemen van den uitgever aan alle belangstellenden jaarlijks gratis het vervolg van dit werk toe te zenden. Indien u daarom prijs stelt op ontvangst van het volgend deel, gelieve u mij zulks even te berichten. Het wordt u dan, evenals dit boek, geheel kosteloos toegezonden.

Met alle achtung uw dw. N. J. BOON.

E. F. E. Douwes Dekker.

De Hollandse Revue van 25 Juni j.l. bevat een karakterstschets van Ernest François, Eugène Douwes Dekker. De schrijver, erkennende dat D. D. heftig is en zijn stijl iets uitdagsend heeft, ziet in hem echter geen oproerkraker of volksmenner; hij betreurt den maatregel van verbanning, hoopt en verwacht dat spoedig uit Buitenzorg het bericht zal komen dat D. D. en zijne mede-bannelingen Tjipto Mangoenkoesoemo en R. M. Soeryaningrat, weer als vrije mannen zullen worden toegelaten tot Indië, „waar zij nog zoo veel mooien arbeid kunnen verrichten“.

Theecultuur op Sumatra.

Dr. Ch. Bernard, Adviseur voor de theecultuur en chef van het theepröefstation te Buitenzorg, heeft in opdracht van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel een reis gemaakt naar Sumatra's Oostkust en de Padangsche Bovenlanden ter bestudeering van de theecultuur aldaar, waarvan de resultaten in een gedrukt verslag zijn openbaar gemaakt.

De schrijver bepaalt zich in dat verslag tot technische en economische vraagstukken. Alles wat betrekking heeft op de financieele en commercieele kwesties, laat hij buiten beschouwing. Dr. B. is van oordeel, dat de theecultuur, wat de technische zijde van de kwestie betreft, zeer goed kan slagen op Sumatra, want de grond is rijk, de planten groeien krachtig en worden weinig of niet door ziekten aangetast; het product zal waarschijnlijk overvloedig zijn en de kwaliteit bevredigend.

Kiekjes uit de Soendalanden.

Van het door den heer B. Alkema samengestelde geschrift „Kiekjes uit de Soendalanden“, verscheen een 2e en verbeterde en aangevulde druk (uitgegeven door den Boekhandel van den Zending-Studieraad te 's-Gravenhage). Het boek bevat een 30-tal schetsjes en veel illustraties; het wil op bevattelijke wijze aan kinderen iets vertellen van land en volk van West-Java en van den arbeid, die daar wordt verricht door de Nederlandsche Zendingvereeniging.

Zending in Oost-Indië.

Dr. B. J. Esser, missionair predikant te Poerbolingo schreef het volgende boek: De goddelijke leiding in de zending. Beantwoording der vraag of de Gereformeerde Kerken in Nederland een nieuw zendingsveld in de Buiten-Bezittingen zullen zoeken. (Rotterdam, Drukkerij „Libertas“).

De zendingsarbeid der Gereformeerde Kerken bepaalt zich momenteel tot Midden-Java (Soerakarta, Djokjakarta, Kedoë) en Soemba; die arbeid stelt zulke hooge eischen, dat de schrijver adviseert geen nieuw arbeidsveld te zoeken.

„Misschien“ — zegt Dr. E. — „zal de Heere in de toekomst ons een arbeidsveld ook in de Buitenbezittingen toevoegen. Doch dit voorrecht, uit 's Heeren hand een nieuwe taak bij de oude te krijgen, kunnen wij ons alleen waardig maken, door onze oude met trouw af te werken. Wanneer de Heere ons een nieuw arbeidsveld zal toevoegen, zal Hij er ons ook het geld en de krachten voor geven, het goed te bewerken. Op dit oogenblik missen wij die“.

Tectona.

No. 5 van deel 7 van het Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona bevat o.m. het volgende: Rapport nopens het voorloopig hydrologisch onderzoek van het Brantasgebied, door Th. Altona (slot). — De behoefte aan dwarsliggers in de tropen, door H. J. Kerbert. — De instelling van een voorlichtingscommissie, door Th. Slinkers. — Eucalyptus, door F. W. Snepvangers. — Een bezoek aan de Rembangsche djatibosschen, door J. E. Teysmann in 1854.

Indisch Militair Tijdschrift.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 3: De werkzaamheden der moderne bereden artillerie, door C. D. Lagerwerf. — Eenige aantekeningen op dit artikel, door W. A. Bits. — Het weduwen- en wezenfonds der Europeesche officieren van het Ned.-Indisch leger, door J. A. Luymes. — Nog eens de reserve voor het Indische leger, door X. — Eenige beschouwingen en een protest naar aanleiding van de voordracht over: „De voorstellen tot verdediging van onze Aziatische koloniën in verband met het Rapport der Staatcommissie“, door J. C. v. d. Belt, door J. A. L. Bannink. — De Gymnastiek in ons leger. Enz.

Weekblad voor Indië.

Met betrekking tot Indië bevat No. 10: De nieuwe president van het Hooggerechtshof (Mr. I. A. Nederburgh), door M. van Geuns (met portret). — De koffiëproeftuin te Bangelan (met afb.), door A. F. Herrmann. — De zoogenaamd mishandelde koelies van de onderneming „Brussel“ (met afb.).

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 29: Looistoffen, door dr. J. Dekker. — Mededeelingen van het proefstation voor thee, door Dr. A. W. Nanninga. — Voordracht van Dr. Schüffner over hygiëne op de ondernemingen. — De Deli-Planters-Vereeniging. — Kultuurberichten (De suikercampagne op Java. — Uitbreiding der klappercultuur, enz.). — Kleine mededeelingen (De tentoonstelling te Semarang. — De tantièmes der assistenten in Deli, enz.). — Verkeerswezen (Het nieuwe station te Semarang. — De haven van Semarang, enz.). — Financieele berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken.

Eenige vervolgwcrken.

Als Mededeeling No. 13, uitgaande van het Departement van Landbouw verscheen (bij G. Kolff en Co. te Batavia) Bijdrage No. 13 tot de kennis der boomsoorten op Java, door Dr. S. H. Koorders en Dr. Th. Valetou.

Met deze 13e bijdrage is de reeks afgesloten. De uitvoerige registers der inlandsche en wetenschappelijke namen aan het eind van dit laatste deel, zijn samengesteld door Mevr. M. Lang.

Van Dr. J. C. Koningsberger's werk: Java zoölogisch en biologisch, verscheen aflevering X, bevattende eene beschrijving van de fauna van het kustgebied en van de fauna der boschranden.

Het verslag over het eerste kwartaal van den oudheidkundigen dienst in Nederlandsch-Indië verscheen te Batavia, bij Albrecht en Co. Het is samengesteld door den chef van den dienst dr. N. J. Krom en uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

Zuid-Hollandsch Koffiehuis
GROENMARKT 37 — DEN HAAG.
CAFÉ RESTAURANT.

DINERS van 5—8 uur, vanaf f 1.-, f 1.50 en hooger
Grootste Biljartzaal van 's-Gravenhage, 12 Biljarts

VOOR INDIË. De aangenaamste, mooiste en nuttigste bezigheid is zeker het **Fluweelplettén**

en Schilderen. Onderricht bij **Firma TENZER, Noordeinde 139a, Den Haag**

Magazijn en Fabriek van Schildersartikelen, voorwerpen om te Branden, Snijden, enz.
RIJK GEILLUSTR. PRIJSCOURANT VAN HOUTWAREN tegen inzending van 50 cent franco Indië.

Kledingmagazijnen P. VAN DEN BRUL

AMSTERDAM

Nieuwendijk 184.

DEN HAAG

Veenestraat 15.

HOORN

Grootz Noord 9.

LEEWARDEN

Nieuwe Stad 94.

ONZE GEMAAKTE

HEEREN-, JONGEHEEREN- en KINDERKLEEDING

is BEKEND SOLIDE en munt uit door Elegante Pasvorm en KEURIGE AFWERKING

Kleedermakerij van den eersten rang

Toko Betawie,

(Firma ALBRECHT & ELFFERICH.)

Koningin Emmakade 55. DEN HAAG.

Voornaamste en beste adres voor alle ingrediënten voor de Rijsttafel.

Specialiteit in Samballans en Indische Siropen.

OPGERICHT 1880. — TELEFOON 2610.

Beambten - Doktoren - Reizigers Toeristen - Spoorwegambtenaren

Door het echte „Radium-horloge“ weet U in de diepste duisternis direct en betrouwbaar den tijd!

Dit horloge heeft een voortreffelijk 36-uren nauwkeurig loopend werk, met 5 jaar schriftelijke garantie. De zwart geoxydeerde stalen kast is extra plat en zeer elegant. De cijferplaat en de wijzers zijn van de beste Radiumvulling voorzien en verlichten bij nacht ononderbroken hel en prachtig. Voor den ontvanger is dit horloge een groote verrassing en vreugde. Door den buitengewoon goedkoop prijs is het voor iedereen te verkrijgen.

1 st. f 6.50 — 2 st. f 12.50.

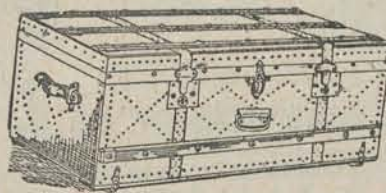
Ditzelfde „Radium-horloge“ met wekker f 8.75. VERZENDING TEGEN REMBOURS.

HOLZER & WOHL, Krakau, Nr. 64, Oostenrijk.

W. POPPINK, Telefoon No. 4485

Prins Hendrikstraat

141-143 - Den Haag.

Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 c.M., lang, 50 c.M. breed, 50 c.M. hoog m. bak f 10.50. Voor de hut 100 c.M. lang, 50 c.M. breed, 36 c.M. hoog, met bak f 9.—. Voor de hutten der nieuwe booten 100 c.M. lang, 50 c.M. breed 40 c.M. hoog met bak f 9.50

TOKO BOGOR,

Suezkade 122b.

Telefoon Haag 3472

SPECIALAAL ADRES voor de beste Indische Ingrediënten.

Ontvangen PRACHTIGE MIE EN KETAN.

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zonen feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9—6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinaamsche Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften, en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geografie, Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor den handeldrijvende en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingbode, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja Sumatra; De Ind. Mercuur; Weekblad voor Indië; De Bandelier; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suikerindustrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

Naamlijst van nieuw toetredende leden.

	Contributie
D. P. F. Jentink, Gep. Ass. Res., Den Haag	f 2.—
Mevr. Wed. E. R. van Ellinckhuijsen, geb. Hartog van Banda, Den Haag	„ 2.50
J. H. Duppen, Nijmegen	„ 2.50
A. Kramer, student, Leiden	„ 2.50
E. Vogler, student, Oegstgeest	„ 2.50
G. D. van Wengen, Haarlem	„ 2.50
G. W. Borgesius, 1e luit. Inf. N.-I. L., Den Haag	„ 2.50
W. J. Rahder, oud-Resident, Utrecht	„ 2.50
G. J. van Ingen, Den Haag	„ 2.50
J. H. Rering, Ass. Resident, Ponorogo, Ned. O. Indië	„ 2.50
Gouvernements Secretaris Paramaribo, Suriname	„ 2.50
L. van Brakel, O.-I. Ambt., Scheveningen	„ 2.50
A. Ligtenberg, Adj. Insp. v. Fin., Den Haag	„ 2.50
Mej. C. H. Lottering, Verpleegster O.-I., Groningen	„ 2.50
W. E. Rappard, Contr. B. B., Leiden	„ 2.50
Mevr. Wed. van Gennep, geb. Voorthuizen, Den Haag	„ 2.50
G. J. van Rossum, Sergt. Gren. en Jagers, Den Haag	„ 3.—
J. H. R. van de Siep kamp, Kap. Inf. N.-I. L., Den Haag	„ 2.50
Mevr. Wed. C. M. H. Kroesen, geb. Nahuijs, Den Haag	„ 2.50
J. E. Montel, Dir. plant. Catharina Sophia, Surinam	„ 2.50
C. J. Adamse, Contr. B. B., Weltevreden	„ 2.50
J. Fris, 1e luit. Mil. Adm. N.-I. L., Bodegraven	„ 5.—
G. W. Snel, O.-I. Ambt., Deventer	„ 2.50
J. C. Bal, O.-I. Ambt., Zierikzee	„ 2.50
J. Hemmes, Havenmeester N.-I., Den Haag	„ 2.50
J. C. Hietink, Dir. Opl. school Inl. Ambt., Den Haag	„ 3.—
A. Mühlendorf, Contr. B. B., Den Haag	„ 2.50
O. O. Rhemrev, Arch. Genie N.-I. L., Den Haag	„ 2.50
J. R. Couperus, Oud-Resident, Den Haag	„ 2.50
Mevr. Wed. Ch. de Witt-Neeteson, Den Haag	„ 2.50
Mr. B. de Gaay Fortman, Lid Hof v. Justitie, Curaçao	„ 2.50
H. Begemann, Phil. student, Voorburg	„ 2.—
P. E. Bredée, Den Haag	„ 2.—
Arbeidsbeurs voor den Oud-Ind. Militair, Nijmegen	„ 2.50
W. van der Plas van Kraayenoord, Wageningen	„ 2.—
H. Jonker, Gep. Kapt. N.-I. L., Velp	„ 2.50
H. M. Roukens, Kapt. Inf. N.-I. L., Den Haag	„ 2.—
Mevr. F. H. Suermondt, geb. Albrecht, Den Haag	„ 2.50
C. J. van Motman, Weltevreden	„ 2.50
J. D. van der Meulen, Nijmegen	„ 2.50
A. N. J. Fabius, Amsterdam	„ 2.50
C. J. K. van Aalst, Amsterdam	„ 10.—
Mr. A. Capadose, Den Haag	„ 10.—
G. C. B. Dunlop, Amsterdam	„ 10.—
H. W. A. Deterding, Londen	„ 10.—
L. G. van Loon, Comm. 1e kl. b. d. P. en T. dienst Djambi	„ 2.50
V. Gravestijn, Dirig. Off. v. Gezondh. 2e kl., Middelburg	„ 2.50
Mr. J. Langhout, Pres. Landraad N.-I., Hilversum	„ 2.—
H. H. F. J. Nusselein, Ass. Resident, Roermond	„ 2.50
J. van der Zee, 1e luit. Inf. N.-I. L., Enschede	„ 2.50
J. J. Baggelaar, Ing. B. O. W., Velp	„ 2.50
Mej. C. E. Brunet de Rochebrune, Onderw. N.-I., Den Haag	„ 2.—
S. Cohen Fzn., Ass.-Resident, Amsterdam	„ 2.50
S. J. Fischer, Opz. B. O. W., Den Haag	„ 2.50
W. F. G. van de Graaff, Contr. B. B., Haarlem	„ 2.50
Dr. F. J. Hagen, Dirig. Off. v. Gezondh. 2e kl. N.-I. L., Apeldoorn	„ 2.50
L. B. C. de Klerk, Contr. B. B., Den Haag	„ 2.50
A. H. R. D. Pereira, Ing. Stoomw. N.-I., Den Haag	„ 2.50
K. W. Rauh, Kapt. Gen. Staf N.-I. L., Amersfoort	„ 2.50
Ch. Th. Schotel, Ambt. S. S., Den Haag	„ 2.—
G. H. H. van Thiel, Onderw. N.-I., Haarlem	„ 3.—
Mr. A. J. Cohen Stuart, Londen E. C.	„ 10.—

Mededeelingen.

Bureau en Leeszaal van de Vereeniging „Oost en West”, afdeling 's-Gravenhage, zal van af 29 Juli tot en met 10 Augustus gesloten zijn.

Van het Informatie-bureau:

Herhaalde oproeping van artsen voor de pestbestrijding in Nederlandsch-Indië.

In het belang van de bestrijding der pest op Java worden spoedig gevraagd een aantal jonge artsen. Ook vrouwelijke geneeskundigen komen in aanmerking. De uitgezonden artsen worden op het pestterrein werkzaam gesteld.

De verbintenissen zal moeten worden aangegaan voor één jaar, op eene bezoldiging van f400 (vierhonderd gulden) 's maands.

Aan de uitzending uit Nederland wordt verbonden:

a. overtocht naar Nederlandsch-Indië en binnen één jaar na beëindiging van de verbintenis terug voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse;

b. eene vergoeding voor uitrusting ten bedrage van f1500 (een duizend vijfhonderd gulden);

c. eene voorloopige bezoldiging van f250 (tweehonderd vijftig gulden) 's maands, ingaande met den dag van inschepping naar Nederlandsch-Indië en voortdurende totdat daar te lande het activiteits-traktement ingaat. Uitzending heeft niet plaats dan nadat uit een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek is gebleken van fysieke geschiktheid;

d. desgewenscht eene premie tot een bedrag van ten hoogste f1000 voor het sluiten van eene verzekering op het leven.

Ingeval een in het belang der pestbestrijding uitgezonden geneeskundige door de uitvoering van gevorderde of bevolen dienstverrichtingen of aan de onmiddellijke gevolgen van die dienstverrichtingen mocht komen te overlijden, zal zijne weduwe aanspraak kunnen maken op een pensioen van f160 's maands, welk bedrag — naar gelang van het aantal kinderen — kan stijgen tot f184 's maands, terwijl, wanneer alleen kinderen achterblijven, een onderstand wordt verleend, afhangende van het aantal kinderen, met een minimum van 1/3 van het weduwnpensioen en een maximum van f184 's maands.

Aan de overige nagelaten betrekkingen zal geldelijke onderstand kunnen worden verstrekt, op denzelfden voet als aan die van landsdienaren in vasten dienst (zie Indisch Staatsblad 1875, No. 92, en 1910, No. 234).

Zij die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, moeten zich onverwijld aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van de vereischte stukken.

Uitzending van politieambtenaren voor de betrekking van commissaris van politie der 2de klasse in Ned.-Indië.

Voor de aanvulling van het korps commissarissen van politie bij de algemeene politie in Nederlandsch-Indië is de uitzending noodig van eenige politieambtenaren.

De uit te zenden personen worden in Indië belast met de waarneming der betrekking van commissaris van politie der 2de klasse op de daaraan verbonden minimum bezoldiging en wettige voordeelen, en met het vooruitzicht om bij gebleken geschiktheid na één jaar definitief tot gemelde betrekking te worden benoemd.

Aan de betrekking is verbonden:

a. eene bezoldiging van f250 's maands, opklimmende met 3 driejaarlijkse verhoogingen van f50 's maands, tot een maximum van f400 's maands;

b. eene vergoeding voor huishuur van f100 's maands.

c. eene vergoeding voor transportkosten van f25 's maands. Na de benoeming in vasten dienst zijn van toepassing de voor burgerlijke landsdienaren geldende bepalingen omtrent verlof, pensioen, enz.

Twintig jaren Indischen dienst geven aanspraak op pensioen.

Het pensioen bedraagt dan per jaar drie maal de hoogste maandelijksche bezoldiging, genoten gedurende 24 maanden.

Onder zekere voorwaarden kan Nederlandsche Rijks- en gemeentedienst worden ingekocht voor Indisch pensioen (de inkoopsum bedraagt één procent van hetgeen in totaal aan bezoldiging is genoten). Die dienst komt dan eventueel voor de helft in aanmerking.

De betrekkingen bij de algemeene politie boven den rang van commissaris der 2de klasse zijn die van commissaris der 1ste klasse, adjunct-hoofdcommissaris en hoofdcommissaris, aan welke onderscheidenlijk verbonden zijn maandelijksche bezoldigingen van f400—f550, f550—f600 en f600—f750, terwijl de vergoedingen voor huishuur respectievelijk bedragen f100, f100 en f150 's maands en die voor transportkosten f30, f40 en f50 's maands.

Uitzending van politieambtenaren voor een hooger rang dan die van commissaris van politie der 2de klasse heeft niet plaats.

Aan de uitzending is verbonden:

1o. overtocht naar Nederlandsch-Indië voor gouvernementsrekening, eventueel ook voor het weittig gezin, als passagier der 2de klasse;

2o. eene tegemoetkoming in de uitrustingskosten ad f1000;

3o. eene voorloopige bezoldiging van f150 's maands, ingaande met den dag van inschepping en voortdurende tot dien waarop de activiteits-bezoldiging ingaat;

d. in geval van ontheffing van de waarneming der betrekking binnen één jaar of wanneer na één jaar dienst geen definitieve benoeming mocht volgen, mits de ontheffing niet mede brengt de verplichting om gelden terug te storten, recht op overtocht naar Nederland, op denzelfden voet als omschreven onder a, welk recht echter slechts gedurende één jaar, nadat ontheffing van de waarneming der betrekking is verleend, zal bestaan

De activiteitsbezoldiging gaat in Indië in met den eersten der maand volgende op die waarin de aanstelling zal hebben plaats gehad en de betrekking zal zijn aanvaard.

De politieambtenaren die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, moeten zich vóór 1 Augustus a.s., bij gezegd verzoekschrift, aanmelden bij het Departement van Koloniën, met overlegging van:

a. zoo mogelijk getuigschriften en het diploma;

b. een uittreksel uit hunne geboorte-akte;

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagteekening dezer bekendmaking door den burgemeester hunner woonplaats;

d. eene opgave of zij gehuwd of ongehuwd zijn, e. q. met het aantal en den leeftijd hunner kinderen.

Teleph. Intercomm. 5492. Vleeschhouwerij Teleph. Intercomm. 5492.

Valkenboschplein 3. GERARD BLONK.

Moderne Exploitatie.

Levering uitsluitend prima kwaliteit.

Instituut W. G. Taanman, KOST- en DAGSCHOOL.

De Perponcherstraat 105-103-101 Den Haag

In 1913 slaagden ONDER MEER voor:

Eind-examen H. B. S. 5 j. c. 6 leerlingen. — Candidaat O. I. ambtenaar, (Indoloog) 1 leerling. — Militaire Academie te Breda 2 leerlingen, (na afgelegd examen). — Instituut voor de Marine (Adelborst) 1 leerling. — Cadettenschool Alkmaar 4 leerlingen. — Middelbare Kol. Landbouwschool te Deventer 4 leerlingen. — Machinistenschool van de Marine, te Hellevoetsluis 1 leerling. — Zeevaartschool te Rotterdam, 1 leerling. — Gymnasium (1ste klasse) 2 leerlingen.

Meisjes worden ook als leerlingen aangenomen.

C. J. DE GILDE, PHOTOGRAAF.

ZOUTMANSTRAAT 47. DEN HAAG.

Specialiteit voor het maken van Binnen- en Buitenopnamen.

Bekroond op de 4de Tentoonstelling te Ivry-sur-Seine met de Gouden Medaille, 28 Maart 1914.

Telefoon 3364. LOUIS RETÈL, Telefoon 3364.

KOLONIALE WAREN EN COMESTIBLES.

Delicatessenhandel.

Oudste en meest bekende adres in Duinoord en Zorgvliet. Prima kwaliteit, concurrerende prijzen.

HUPFELD'S FILIAAL

Directie:

DUWAER & NAESSENS

PIANO-, PHONO- en MUZIEKHANDEL

is gevestigd:

's-GRAVENHAGE AMSTERDAM
Kneuterdijk-Heulstraat, Stadhouderskade 19,
Tel. No. 27. Tel. No. 4698.

A. SCHARENBERG,

Hofleverancier. Tel. Interc. 2443

Specialiteit

Tafel-Serviezen

Zuiver Nikkel, Alpacca, Alpacca Zilver (wit metaal verzilverd) en Artistiek Tin

als: SOEPERRINES, GROENTESCHALEN, SAUSKOMMEN, VLEESCH- en VISCHSCHOTELS, enz.

Zeer groote verscheidenheid.

15 Hoogstraat 15 - Den Haag.

Specialiteit in Electriche Verwarmingsapparaten. Het beste systeem en de beste kwaliteit.

A. J. LINNEWEEVER,

Westeinde 32a - 's-Gravenhage.

Orthopaedisch Schoenmaker

KURKVERHOOGINGEN OP VERSCHILLENDE MANIEREN.

Laarzen met baleinen, Laarzen met steunwerk, Beugel-laarzen, enz. enz.

Tandborstels, Badmutsen, Sponsen Bandages en Gordels.

WED. G. STREITWOLF,

Telefoon 2413.

105, Noordeinde 105.

Accountant.

Voor den Indischen dienst wordt ter plaatsing als ambtenaar bij het bureau van den gouvernements-accountant te Batavia gevraagd een persoon, die den leeftijd van 23 jaar nog niet heeft overschreden, in het bezit is van een diploma H. B. S. met vijfjarigen cursus en van een diploma boekhouden, en tevens praktische ervaring in het boekhouden bij industriële ondernemingen heeft opgedaan.

Aan de uitzending is verbonden: a. eene vergoeding voor uitrustingskosten ad f1000 (een duizend gulden); b. overtocht als gouvernementspassagier der tweede klasse, casu quo ook voor het wettig gezin, dan wel der 1e klasse indien de te benoemen persoon in het bezit is van een diploma M. O.;

c. eene voorloopige bezoldiging van f150 (eenhonderd vijftig gulden) s maands, ingaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië tot den dag waarop de activiteitsbezoldiging, volgens de deswege bestaande bepalingen in Indië ingaat. De bezoldiging bedraagt f250 (tweehonderd vijftig gulden) s maands, met één tweejaarlijkse verhoging van f50 (vijftig gulden) s maands en twee driejaarlijkse verhogingen van f100 (eenhonderd gulden) s maands elk, zoodat zal worden bereikt een maximum traktement van f500 (vijfhonderd gulden) s maands.

Zij, die zich in de genoemde betrekking aan 's lands dienst in Nederlandsch-Indië wenschen te verbinden, moeten zich bij een op zegel geschreven request tot het Departement van Koloniën wenden, onder overlegging van de vereischte stukken (Nederlandsche Staatscourant van 22 Juli 1914 No 169).

Onderwijzeressen.

Ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kunnen worden gesteld praktisch ontwikkelde onderwijzeressen, bij voorkeur met hoofdafkte of akte Fransch, om te worden benoemd tot onderwijzeres der 3de klasse bij het openbaar Europeesch lager onderwijs daar te lande.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië worden gesteld, ontvangen:

a. eene vergoeding voor uitrustingskosten ten bedrage van f500;

b. vrijen overtocht naar Batavia als gouvernementspassagier der eerste klasse indien zij de hoofdafkte bezitten en als gouvernementspassagiers der tweede klasse indien zij die afkte niet bezitten;

c. eene voorloopige bezoldiging van f100 s maands, ingaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië. Zij moeten zich schriftelijk verbinden om, ingeval zij niet met de aan te wijzen reisgelegenheid naar Nederlandsch-Indië vertrekken, de reis derwaarts moedwillig afbreken of om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling der Regeering), ontslagen worden binnen vijf jaren na aankomst op Java, onverwijld in 's lands kas terug te storten wat is betaald wegens vergoeding voor uitrustingskosten en wegens overtocht naar Indië.

In Indië worden zij in alle opzichten als burgerlijke ambtenaren beschouwd en de bepalingen omtrent verloven, pensioen, het weduwen- en wezenfonds, enz. zijn derhalve op haar van toepassing. Die bepalingen zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de afdeling D (Personeel) van het Ministerie van Koloniën.

Te haren aanzien gelden overigens de hieronder volgende bepalingen.

Zij die voor uitzending wenschen in aanmerking te komen, moeten zich vóór 1 September 1914 aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. hare afkte(n) van bekwaamheid;

b. hare geboorte-afkte, en

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven door den burgemeester harer woonplaats.

Zij worden vóór hare uitzending onderworpen aan een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek.

Regeling van de klassen en de bezoldigingen der onderwijzeressen aan de openbare Europeesche lagere scholen in Nederlandsch-Indië.

De onderwijzeressen der openbare Europeesche lagere scholen in Nederlandsch-Indië zijn verdeeld in drie klassen.

Tot de eerste klasse behooren de onderwijzeressen die eene afkte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bezitten en geplaatst zijn aan het hoofd van de eerste openbare lagere scholen, zoodmede van die scholen bij welke aan de hoofdonderwijzeres minstens twee hulponderwijzeressen zijn toegevoegd. Zij genieten eene bezoldiging van f300 s maands.

Tot de tweede klasse behooren de onderwijzeressen die eene afkte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bezitten en aan het hoofd van de overige scholen of als eerste hulponderwijzeres aan de in de voorgaande alinea bedoelde scholen zijn geplaatst. Zij genieten eene bezoldiging van f250 s maands.

De overige onderwijzeressen, behorende tot de derde klasse, genieten eene bezoldiging van f175 s maands.

De onderwijzeressen der 1ste en 2de klasse genieten zes traktementsverhogingen, waarvan vijf ten bedrage van f50 s maands en één (de laatste) van f75 s maands; de onderwijzeressen der 3de klasse ontvangen vier verhogingen ieder ten bedrage van f25 s maands. Die verhogingen worden toegekend telkens na ommeekomst van drie volle dienstjaren.

Behoudens vroegere bevordering tot den naast hoogerem rang, worden onderwijzeressen der derde klasse, die gedurende vijf jaren in het bezit van de afkte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bij het openbaar onderwijs in Indië werkzaam zijn geweest en de geschiktheid voor den hoogerem rang bewezen hebben, in het genot gesteld van de inkomsten van eene onderwijzeres der tweede klasse.

Eene onderwijzeres tot eene hoogere klasse bevorderd wordende, blijft in het genot der reeds verkregen traktementsverhogingen en de tijd verstrekken na de laatst verkregene verhoging komt in rekening bij de toekenning der eerste verhoging in de hoogere klasse, echter met dien verstande, dat nimmer meer dan zes verhogingen worden genoten, zullende naarmate in de hoogere klassen aanspraak op eene voor die klasse vastgestelde verhoging wordt verkregen, zoodra deze meer dan de zesde zoude zijn, eene vroeger in de lagere klasse verkregen verhoging vervallen.

Traktementsverhogingen ten bedrage van f25 s maands waarop na het bezit der afkte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres door eene onderwijzeres der 3de klasse recht is

verkregen, worden bij hare bevordering tot een hoogerem rang omgezet in even zoovele verhogingen van f50 s maands. Bij terugstelling tot onderwijzeres der 3de klasse worden deze verhogingen tot haar oorspronkelijk bedrag teruggebracht.

Mindere geschiktheid, plichtverzuim of andere redenen van ernstigen aard kunnen aanleiding geven:

a. tot terugstelling van eene onderwijzeres in eene lagere klasse;

b. tot het aanwijzen van een bepaalden tijd, die ter erlanging van verdere traktementsverhoging buiten berekening blijft;

c. tot het opleggen van beide straffen te zamen.

Behoudens het bovenstaande bij terugstelling tot onderwijzeres der 3de klasse blijft eene teruggestelde onderwijzeres in het genot der reeds verkregen traktementsverhogingen. Bij de berekening der dienstjaren, voor de erlanging van traktementsverhogingen gevorderd, komen niet in aanmerking:

a. de tijd met verlof buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht.

b. de tijd op wachtgeld, non-activiteit of anderszins buiten betrekking doorgebracht;

c. de tijd uit hoofde van berispelijk gedrag onder suspensie doorgebracht.

Studenten-Pharmacie.

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in 1914 voor twee studenten in de pharmacie aan de Nederlandsche Universiteiten gelegenheid bestaat om, onder genot van een subsidie van f4000 (vier duizend gulden), te worden opgeleid tot militair apotheker bij het leger in Nederlandsch-Indië, overeenkomstig het reglement, vastgesteld bij Kon. besluit van 27 April 1909 no. 29, laatstelijk gewijzigd bij Kon. besluit van 27 Februari 1911 no. 53, waarvan kosteloos exemplaren bij het Departement van Koloniën zijn te verkrijgen.

Gedagdigden zullen zich, onder overlegging van de gevorderde bescheiden, vóór 1 Augustus 1914 bij gezegeld request hebben te wenden tot het Departement van Koloniën.

Officieele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 26 Juni 1914, No. 51. Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend 8 m. verlof aan den onderwijzer D. H. Ooms, 9 m. aan den id. C. van Noort, 9 m. aan den boekhouder Ch. H. H. Gerritsen Plaggert, 1 jaar aan den griffier G. W. de Fraaff, 1 jaar aan den architect M. R. Wollrabe, 11 m. aan den ambtenaar J. E. L. de Scheemaker, 10 m. aan den ass. res. E. R. van Lier, 9 m. aan den inspecteur B. Ch. M. Martens, 8 m. aan den directeur Dr. L. de Bleeck, 8 m. aan de onderwijzeressen Mej. C. van Holst Pellekaan en S. M. Gelpke, 1 jaar aan den chef J. F. A. Mulock Houwer.

Ontslagen: op verzoek eervol de ambtenaar K. P. Coors, Mr. H. C. Lammers van Toorenburg, de leerling-opziener G. M. Willemsen, de klerken H. G. Scholten, R. C. Reynsert en G. L. M. Wenas.

Benoemd: tot ten commies W. C. N. van Kuijk, tot kantoorchef H. van Vianen, tot telegraafopzichter O. Pedersen, tot 3en commies P. H. G. van den Abeelen, tot asp.-houtvester B. Kruijve, J. Hansen en A. H. Hansen, tot alg. ontvanger C. H. Boekholt en W. A. J. Noordhoorn, tot onderwijzeres de kl. Mej. E. F. Walbeem, tot controleur pandh. dienst C. Laseur en A. Rompiet, tot asp. controleur B. B., P. de Kat Angelino, D. J. Meuldijk, H. J. D. Veen, Ch. Pfeifer, R. J. W. Mac Gillavry en J. Bouwes Bavinck, tot voorzitter van den landraad te Ngawi Mr. F. E. Grooss, tot kantoorchef C. J. Flikkenschild en G. S. van Koetsveld, tot commies de kl. R. Th. Malasch, tot id. 2e kl. L. F. Marlisa en F. E. C. H. van Horn, tot controleur in de res. Palembang C. J. Adamse, tot onderwijzeres te Malang Mej. F. M. E. L. van Korten, tot onderwijzer te Padang F. van Gulick, te Oengaran P. C. H. Dronkers Delsaine, te Bandoeng P. W. van Schendel, tot onderwijzeres te Sidoardjo Mej. C. C. van de Plasseche, te Batavia Mej. N. van der Palm, tot houtvester E. D. Kunst.

Militair Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de 1e luit. der inf. H. A. W. C. de Haze Winkelman en H. G. Brandon.

Bevorderd: tot kapitein de 1e luit. L. Th. J. Koremans en tot 1en luit. de 2e luit. H. A. Kraaijenbrink.

Uit de Javasche Courant van 30 Juni 1914, No. 52.

Civiel Departement.

Verleend: 2 jaar verlof aan den controleur J. Verbeek, 1 jaar aan den commies F. C. W. Cardon, 1 jaar aan den griffier Ch. W. G. Karsten Schüler, 1 jaar aan den onderwijzer R. Dekker, 9 m. aan den id. H. A. Ezerman en J. A. Hordijk, 10 m. aan den godsdienstleeraar H. Drost, 10 m. aan den onderwijzer W. Keizer, 10 m. aan den controleur A. D. Versteegh, 11 m. aan den onderwijzer F. E. V. A. Goossens, 8 m. aan de onderwijzeres Mej. A. M. van der Plaats, 9 m. aan den onderwijzer Th. M. M. H. de By, 10 m. aan den inspecteur W. Ros.

Ontslagen: op verzoek eervol de bouwkundige K. F. S. O. Ott, de verpleegster C. P. v. Willigen, Dr. G. W. Kiewiet de Jonge, de onderwijzer G. J. de Zwaan, de onderwijzeres Mej. G. C. Pont.

Benoemd: tot directeur der ambachtsschool te Soerabaja L. Korthals, tot hoofdinspecteur P. J. Fritzlin, P. J. Ott de Vries, J. van Tubergen, Jhr. A. H. E. van der Does de Bye en J. Haringhuizen, tot leeraar te Batavia Dr. R. Broersma, tot controleur B. B., N. L. Holwerda en C. A. Kastelij, tot leeraar te Batavia A. T. Keen, tot ingenieur L. Mok, tot referendaris C. Versluis, Mr. J. W. Eekhout en Mr. J. J. Schrieke, tot hoofdcommies F. Laurens.

Militair Departement.

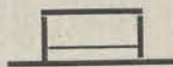
Verleend: 9 m. verlof aan den off. van gezondh. C. Bakker, 11 m. aan den 1en luit. J. Zijlstra.

Bevorderd: tot 1en luit. J. G. A. van der Upwich en Th. F. J. Metsers.

Geplaatst: bij het 13e bat. de 1e luit. J. C. Brassier, bij het 18e de id. H. M. Savalle, bij het 1e de 2e luit. P. P. van der Meer, bij het 4e de id. C. H. Paris, te Batavia de 1e luit. R. F. C. Smith, te Tjimahi de off. van gezondh. Dr. W. J. van Gulik.

MAGAZIJN VAN:

Heeren Hoeden

EDUARD PELGER

PRINSESTRAAT 35 :: 'S-GRAVENHAGE

TELEPHOON 3902

Telef. H 7857 J. B. HEIJDEMAN, Telef. H 7857

CONFISEUR. Valeriusstraat 3. PATISSIER.

Speciaal adres voor INDISCHE SPEKKOEK.

RIPPEN

Pianohandel

PIET HEINSTRAT 42 ELANDSTRAAT 17.

Tel. 4683.

Verhuren Stemmen

Marque Deposee „AU-CONDOR”

LA HAYE PAYS BAS. PLEIN 8.

FRED. MOMMAERTS-DEGELLER

Tabacs, Cigares et Cigarettes de toute 1re qualite

Exportation Importation

EMBALLAGE SPECIAL POUR LES INDES

LEVERING VAN ALLE STUDIEBOEKEN.

School-, Schrijf- en Teekenbehoeften,

benodigd voor de H. B. S., Gymnasium en andere Inrichtingen van Onderwijs.

(Kafte en etiketteren gratis).

Boek- en Kantoorboekhandel.

E. VAN ANDEL,

voorh. S. M. VAN DELDEN.

WEIMARSTRAAT 16a, bij de Suezkade. DEN HAAG

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Door vakkundige behandeling prima drukwerk

LUXE BROODFABRIEK PAUL C. KAISER

HOFLEVERANCIER

PROBEERT eens ons

Tarwe en Allinsons Tarwe-

brood. Het wordt bereid van de beste Zeeuwsche Tarwe.

Hofleverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Hofleverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin.

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Vereeniging OOST en WEST. Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187**, zijn van **10-12** en van **2-4** uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer **J. A. SOETENS, Frederik Hendriklaan 155.**

Vijf Dames voor pianolessen.

Een Heer voor muzieklessen.

Een Dame voor kantoorwerkzaamheden in Indië.

Twee Dames voor teeken- en schilderlessen.

Twee Dames voor lessen in de Fransche-, Duitsche- en Engelsche taal.

Eene Dame voor lessen in de Fransche taal.

Vijf Dames als kinderjuffrouw naar Indië.

Een Dame als hoofd der huishouding.

Een dame voor Fransche en Italiaansche conversatielessen.

Eene dame voor Paedagogische adviezen.

Eene Dame voor handwerklessen.

Drie Dames voor Vioolllessen.

Een Dame voor zanglessen.

Eene Dame voor schrijf-, kopiëer- en vertaalwerk.

Een Dame voor lessen in machineschrijven, stenografie en moderne talen.

Een Dame voor ademgymnastiek en hygiënisch spreken

Een Dame voor opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.

Een Dame voor lessen aan spraakgebrekkigen.

Twee Dames voor het waarnemen der huishouding.

Een dame als Lectrice van Dame van Gezelschap.

Een Dame als Stenotypiste voor Indië.

Drie heeren voor lessen in de Maleische en Javaansche taal en Indisch Staatsrecht.

Een Dame voor het waarnemen der huishouding.

Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van „Oost en West”, geen direct belanghebbende, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verlenen.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeyst. 100,	's-Gravenhage,	{	Javaansch.
D. A. P. KOK, Marialaan 162a,	Lochem.	{	Maleisch, gediplomeerd.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46,	Leiden	{	Javaansch.
		{	Maleisch.
		{	Madoereesch.
H. Th. KAL, Laan van Meerdervoort 239	's-Gravenhage,	{	Javaansch.
		{	Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, van Speijkstraat 1,	Utrecht,	{	Maleisch.
		{	Soendaneesch.
		{	Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.
door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10. 50 ex. f 2.80.

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent voor frankkosten.

b. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven.
door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent. 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankkosten.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

a. Onze West:

De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. **De Kolonie Curaçao**, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao
Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankkosten

b. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I.	De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankkosten.
No. II.	De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.	Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankkosten.
No. III.	De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankkosten.
No. IV.	De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankkosten.
No. V.	De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankkosten.
No. VI.	De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankkosten.
No. VII.	De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankkosten.
No. VIII.	De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.	Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankkosten.
No. IX.	De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.	Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankkosten.

HOOGENSTRAATEN'S

Soepen en Saucen de geurigste!

HOOGENSTRAATEN'S

Fijne Groenten de fijnste!

HOOGENSTRAATEN'S

Groenten blauw etiket de prijswaardigste!

W. HOOGENSTRAATEN & Co., Hofleveranciers
Leiden.

„TRANSVALIA”
PRINS HENDRIKSTRAAT 74
DEN HAAG.

Ondergoederen

ook in echt Jaeger

H. W. JOPPE, Constant Rebecquestr. 49 DEN HAAG.
bij de Electriche Fabriek

MAGAZIJN VAN DAMES- EN HEEREN-MODE-ARTIKELLEN, ENZ. MET ANNEX 1ste KLAS DAMES- EN HEEREN-KLEEDERMAKERIJ.....

voor uitsluitend MAATWERK, waaraan verbonden een speciale afdeling voor het repareeren, keeren, chemisch reinigen en oppersen van kledingstukken.

Op verlangen worden de goederen gehaald en in den kortst mogelijken tijd geheel als nieuw thuisbezorgd.

Vleugels, Piano's Kunstspel-Piano's, Orgels

Verhuur PIANO'S van f 5.- p. mnd of f 50.- p. j. af.
VLEUGELS „ f 8.- „ „ „ f 80.- „ „

REPARATIE - STEMMEN - RUIL.

Afdeling Gebruikte Instrumenten.

Speciale Inrichting
voor het gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149

Leverancier van Z. K. H. Prins
Hendrik der Nederlanden.
Hertog van Mecklenburg, enz.

Sigaren Ex- en Import Maatschappij
v/h L. LANGE.

Lange Voorhout 86, 's-Gravenhage.
SPECIALE VERPAKKING VOOR DE TROPEN.
HOOGFIJNE LICHT BREMER SIGAREN
GEIMPORTEERDE HAVANA SIGAREN.

TELEFOON H 7057

C. P. A. NICOLAÏ

Specialiteit in HEEREN-MODEARTIKELLEN

Ruime keuze. - Nieuwste Modellen.

Dunklerstraat 33 hoek
Valeriusstraat.

VESTIGT U IN ARNHEM OF OMSTREKEN

VELP — STEEG — ELLECOM — DIEREN — OOSTERBEEK — HEELSUM — RENKUM.

Inlichtingen gratis Bureau V. V. V. Stationsplein 15, ARNHEM en bij de Secretarissen der verschillende V. V.'s.

GOUDA Schemerlampen

f 1.75, f 2.25 per stuk, compleet.

GROBBE - COMESTIBLES

's-Gravenhage, Scheveningen, Rijswijk, vh. J. L. MEIJS & Zn.
Bankastr. Theresiastr. 87. Fred. Hendrikl. 70. Willemstraat 9.
Tel. 226. Tel. 444. Tel. 306. Tel. 49.

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL.

Grand Salon de Rafraîchissements NOORDEINDE 44,

Steeds verkrijgbaar onze van ouds bekende
Indische SPEKKOEK à f 1.20.

Brengt een bezoek aan **BOEATAN**
Magazijnen van INDISCHE KUNSTNIJVERHEID

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST”
LAAN v. MEERDERVOORT 187
Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

GROOTE VERScheidenheid van
OOSTERSCHE GERECHTEN.

Zorgzame en zindelijke bereiding ver-
tekerd.
Billijk tarief.

TJOBALAH SATOE KALI,
TEMTOENANTI DATANG KEMBALI.

Diners vanaf f 1.75.
Plat du Jour à f 1.25.

Uitzending van allerlei Schotels en
Gebakken met verhooging van bezorgloon.

ELASTIEKEN KOUSEN

het paar f 4.50. 8054
Speciaal naar maat.
J. VAN DER PLOEG,
VEENKADE 29.

A. KOGELS & ZOON

Prinsestraat 52-56. - Tel. 2825.

ALLEEN VERKOOP

Lincoln- Hanan Shoes.

Linnen Wandel-
en Strand-
schoenen, voor
Heeren, Dames
en Kinderen.

VAN SEVENTER & PALUDANUS

Kleermakers
DEN HAAG. Telefoon 4214. HEERENGRACHT 38.

Prima Stoffen, Elegante Coupe, Solide Fournituren

Uitsluitend Engelsche en Fransche Stoffen.

STALEN OP AANVRAAG.

Aanbevelend, VAN SEVENTER & PALUDANUS.

HET BLOUSEN-HUIS,

PH. BIEMAN.
Hoogstraat 21. DEN HAAG. Telefoon 7293.

BLOUSES.
PEIGNOIRS
COSTUUMROKKEN
JAPONNEN

in alle genres. Extra groote maten.

C. A. VAN MONSJOU. VALKENBOSCHPLEIN 15
DEN HAAG.

TELEFOON 2167.

Horloger - Opticien.

A. C. H. JANSSEN,

Kantoorboekhandel.

Aert v. d. Goesstraat N°. 37

TELEFOON SCHEV. 495.

De Bank voor Effecten- en Wisselzaken,
'S-GRAVENHAGE, HEERENGRACHT 2.

Kapitaal en Reserve f 1.033.750,—
Leendepôt. f 1.774.000,—

SAFE-DEPOSIT.

Vergoedt voor gelden à deposito

met 1 dag opzegging 2 pct. met 6 maanden opzegging 3½ pct.
met 10 dagen opzegging 2½ „ met 1 jaar opzegging 4 „

DIENSTBODEN!!

KATOENEN EN ZWARTE DIENJAPONNEN koopt U nergens beter dan in
het Magazijn

„PRINS HENDRIK”,

33, Boekhorststraat 33 Telefoon 6816

Onze Modellen, kwaliteiten en afwerking zijn onberispelijk. Ook in Meis-
jesmaten voorhanden. Keuze uit meer dan 500 stuks. Naar maat zonder
prijverhoging.

Katoenen Japonnen van f 1.25 tot f 4.95
Zwarte Dienjaponnen van f 2.40 „ f 10.50

Groote keuze in DIENSTBODENSCHORTEN en MUTSEN.
Speciaal adres voor EIGENGEMAAKTE en TRICOT ONDERGOEDEREN.

WAARSCHUWING! Daar het voorkomt dat onze
Cliëntèle per abuis niet den
juisten winkel binnengaan, maken wij U er op attent, dat wij geen 2 winkels
naast elkander hebben, onze zaak is alléén gevestigd **BOEKHORSTSTRAAT**
33 naast de drogisten **GEBR. BLOKPOEL.**

Goedkoop Magazijn van Wijnen en Gedistilleerd.

LEON KAVELAARS,

82a, WAGENSTRAAT 82a, tegenover de Israël. Kerk. TELEFOON 3875.

Onze bekende Prima Inmaak-Brandewijn vanaf f 0.90, f 1.—, f 1.10 en hooger

	per Liter		per Liter
Jenever vanaf	f 0.90	Half om Half (Boots)	f 1.25
Brandewijn vanaf	- 0.90	Cherry Brandy (Boots)	- 1.75
B. Jenever	f 0.90 en - 1.—	Advokaat	- 1.20
Cognac	- 1.20	Bordeaux Wijn vanaf	- 0.50
Rhum	- 1.20	Madeira	- 0.60
Diverse Likeuren	- 0.55	Champagne	- 0.80
Hulstkamp (Oude Jenever)	- 1.35	Samos	- 0.65
Nightcap (v. Hoppe)	- 1.45	Rhijnwijn	- 0.85
Bols (Oude Jenever)	- 1.55	Eau de Cologne per liter	- 1.50

Onze gerenommeerde Roode en Witte Port per liter 60—65 ct. 2765

Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

Voorhanden een mooie keuze

Kimono's

ruime modellen.

Prijzen van af f 2.75.

A. A. BOLT, Confiseur-Pâtissier.

Bankastraat 4c, 4d, 4e, 4f. Hofleverancier. 'S-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

Bestrijding van Bloedarmoede, Bleekzucht, Malaria (Binnenkoorts),
Algemeene zwakte, voortdurende Hoofdpijn en Gebrek aan eetlust.

**Dr. NANNING'S
KINADRUPPELS**

zijn alleen ECHT met den naam Dr. H. Nanning buiten op de roode doot
en nevenstaand fabrieksmerk. Volkomen alcoholvrij. Prijs f 0.75.
Dr. H. NANNING'S Pharm. Chemische Fabriek, Den Haag.

Fournisseurs de S. M. la Reine. Fournisseurs de S. M. la Reine Mère.

Specialité de SOIERIES.

Lainages, Cotons, Dentelles.

ROBES MI-CONFECTIONNÉES.

Dentelles de Bruxelles Ver'tables.

Téléphone 2155

Maison de Nouveautés
**Compagnie
Lyonnaise**

9 Kneuterdijk - LA HAYE.

Kunstsalen
d'Audretsch.

HOOGHE WAL 16A.,
'S-GRAVENHAGE.

Voortdurende
Tentoonstelling

van
Schilderijen, Etsen en
Kunstvoorwerpen.

Geopend van 10-5,
Zondags van 2-5 uur.

Vrije Toegang.

VOOR

Gemeub. Woningen

wende men zich tot de

N.V. v. h. CORSMIT BROSSOIS,

Korte Voorhout 12a - Tel. 811.

ALTIJD WONINGEN BESCHIKBAAR.

J. A. M. MULDER, Urwerkmaker.

Noordeinde 182-184 - Den Haag.

TELEFOON 7413.

W. P. de BOCK

PIET HEINSTR. 71-73. TEL. 1769.

**BADEN,
GEIJSERS.**